
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

7 DECEMBER 2023

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 7 DECEMBER 2023

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

Mevrouw de Gouverneur en de heer Provinciegriffier zijn aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

ANCIAUX Koen
BAKELANTS Ann
BOONEN Nicole
CALUWÉ Ludwig
CLAESSEN Jan
COLSON Mireille
COTTENIE Christ'l
CUYLAERTS Nathalie
DANEELS Tobias
DE HAES Jan
DE QUICK Erik
DE WINTER Stefan
DILLEN Koen
FRANÇOIS Catherine
GEYSEN Kris
GYS Seppe
HELSEN Katleen
JACQUES Ilse
LAUWERS Linda
LEMMENS Luk
PALINCKX Koen
SCHOOFs Louis
SOHIER Rudy
STEVENS Lili
TALHAOUI Fauzaya
VALKENIERS Bruno
VAN DIENDEREN Ilse
VAN DIJCK Jan
VAN HAUTEGHEM Marleen
VAN RANSBEECK Brend
VANDENDRIESSCHE Diederik
VERHAERT Inga
VERHAEVEN Eddy
VERMEIREN Hilde
VRANCKEN Isabelle
WECKHUYSEN Wendy

De raad is bijeen in openbare vergadering.

VOORZITTER.- Goedemiddag allemaal. Allemaal van harte welkom op ons laatste deel van de budgetbespreking. Eventjes een mededeling, een praktische mededeling. Als u via ABM de agenda volgt, dan gaat u zien op 7 december, dat er niets in staat. Dan moet u naar 1 december gaan, daar zal de agenda van vandaag ook mee instaan.

OPENBARE VERGADERING

3. Leefmilieu, financiën en logistiek

Nr. 3/1 van de agenda

APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

Titel IV en het artikelen 236 van het Provinciedecreet.
De beheersovereenkomst.

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Het bevorderen van de volksgezondheid en een kwalitatieve leefomgeving op een duurzame wijze, via de onderbouwing van het provinciaal beleid, de ondersteuning van het gemeentelijk beleid en de samenwerking met gewestelijke instanties".

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 100,1 VTE voorzien.

Het beschikbaar budgettair resultaat – reserves vorige jaren – wordt nu gebruikt om het negatief jaarlijks exploitatiesaldo te financieren, waardoor de budgetten voor de investeringsuitgaven in 2024 zeer beperkt gehouden zijn en in de jaren nadien op nul gezet zijn in afwachting van het businessplan.

Uit dit businessplan zullen structurele ingrepen voortvloeien die het exploitatiesaldo verbeteren en ertoe leiden dat terug de vereiste budgetten voor de investeringsuitgaven kunnen ingeschreven worden.

Onroerende investeringen en investeringsontvangsten worden door het hoofdbestuur beheerd. Hiervan is geen wijziging op de exploitatie te verwachten. De werkingskosten zijn geraamd op basis van het verleden.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf wordt voorzien om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan:

- 2024: 6.886.624 EUR
- 2025: 6.873.978 EUR
- 2026: 7.011.458 EUR

XXX

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)

SDG16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 23 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne worden goedgekeurd.

Artikel 2:

De provincieraad keurt goed dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 6.886.624 EUR ontvangt.

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. Stemming van punt 3/1 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. De stemming als volgt, 31 aanwezigen, 25 ja en 6 onthouding.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 6 onthoudingen.

Nr. 3/7 van de agenda

Tussenkoms van de heer Koen Dillen over: 'Heeft de provinciale aanpak van water- en droogteproblematiek zijn nut bewezen tijdens de afgelopen periode van overvloedige regen? Waar liggen nog knelpunten in onze provincie en wat wil de provincie hieraan doen?'

VOORZITTER.- Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Dillen.

De heer DILLEN.- Geachte gouverneur, voorzitters, ondervoorzitter, gedeputeerden, collega's, raadsleden en mensen van de administratie. 11 augustus 2023 ben ik met acht klimvrienden vertrokken richting Upper Mustang vallei in Nepal. Daar aangekomen zijn we met twee jeeps over slecht berijdbare paden richting Pokhara en Kagbeni gereden. Het was een hectische tocht met veel aardverschuivingen en landslides, allemaal door de overvloedige regens van de laatste weken, in een overigens droog gebied. Toen we aankwamen in Kagbeni, het begin van onze trektocht, zagen we de ravage die een dijkbreuk zesendertig uur voordien, had aangericht. De rivier die normaal aan de rand van het dorp loopt, had een dijk doorboord en liep nu dwars door het dorp. Negentien huizen in dit kleine dorpje waren meegesleurd door kolkend water en modder, inclusief de lodge waar we de nacht zouden doorbrengen. We sliepen dan maar iets hoger in een andere lodge. Het waren hallucinante beelden, die we de volgende drie weken tijdens onze tocht, meermaals hebben gezien. Allemaal het gevolg van de opwarming van de aarde. Deze beelden zitten nog steeds op mijn netvlies gebrand. Toen ik de voorbije weken de beelden van de overstromingen in de Westhoek zag, had ik een déjà vu. De toestand was er gelukkig minder erg dan in Nepal, maar het menselijk leed zeker vergelijkbaar. Het was voor mij een aanzet om me even te verdiepen in het water en de droogteproblematiek van onze provincie. De Grote Nete en de omgeving errond zijn watergevoelig. Enkele jaren geleden werd een eerste overstromingsgebied gecreëerd in Mol-Gompel en nadien werd het Gompels Broek aangelegd. Een aantal hectaren aan de oevers van de Nete kunnen nu overstromen bij een hoge waterstand. Sindsdien loopt er geen water meer over de Gompelbaan in Mol en hoor ik niet meer dat het water de huizen binnenstroomt tijdens stortregens.

Gealarmeerd door de toestand van de zomeroverstromingen in Nepal en door de tv-beelden uit de Westhoek van de voorbije weken, heb ik drie vragen voor gedeputeerde De Haes. Heeft de provinciale aanpak van water- en droogteproblematiek zijn nut bewezen tijdens de afgelopen periode van overvloedige regen? Waar liggen nog knelpunten in onze provincie en wat wil de provincie hieraan doen? Dinsdag en woensdag hoorde ik dat Groen bedenkingen had bij het provinciale plan en het vergunningenbeleid. Ik hoop gedeputeerde dat u mij wel kan overtuigen met sterke voornemens. Alvast bedankt voor het antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel.

Nr. 3/8 van de agenda

Tussenkoms van de heer Erik De Quick inzake wateroverlast en beheer van waterlopen.

VOORZITTER.- Mijnheer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ondervoorzitter, mevrouw de gouverneur, deputatie, beste collega's. In de provincie West-Vlaanderen heeft de overvloedige regen gezorgd voor taferelen, die we nog kennen uit de Eerste Wereldoorlog bij de inundatie van het IJzerbekken in oktober 1914, door sasmeesters Hendrik Geeraert en Karel Cogge. Het laatste nieuws van 14 november weet ons via de lezersbrieven te melden dat de bewoners dit wijten aan achterstallige ruiming van de Ijzer en de grachten. Bagger de Ijzer en alle grachten uit, is hun vraag. Ook in Oost-Vlaanderen is een gelijkaardige situatie bekend door ontbrekend onderhoud van de Dender. Dat jullie geen bevoegdheden hebben in Oost- en West-Vlaanderen, is mij voldoende bekend. Maar blijkbaar stelt dit probleem zich ook in de provincie Antwerpen. In een recente schriftelijke vraag verwees ik nog naar de wateroverlast ten gevolge van de gebrekkige ruiming van de Biesputtenloop, een waterloop van tweede categorie in Arendonk. Waarnaar ik heb vernomen, is dat probleem intussen opgelost. Waarvoor mijn dank. Ik ben zo vrij even te citeren uit de teksten van de webstek van de provincie. Waterlopen goed beheeren is een uitdaging. Plantengroei, drijfhout en zwerfvuil hinderen de afvoer van water. Ook uitgezakte oevers en slechte oeverherstellingen vormen een probleem. Jaarlijks worden daarom ruimings- en herstellingswerken uitgevoerd. Einde citaat. Het Geoloket van de provincie Antwerpen toont ons de vele onbevaarbare waterlopen die onder het beheer van de provincie vallen. In totaal meer dan tweeduizendvierhonderd kilometer. Sommige bewoners in de betrokken gebieden beweren, dat wordt afgezien van ruiming, omdat er voorkeur wordt gegeven aan natuurlijke oeverbegroeiing. De hermeandering van waterlopen en het creëren van overstromingsgebieden stroomopwaarts van de gevarenezones, brengt soms onvoldoende soelaas.

Wij weten dat de klimaatopwarming niet alleen drogere zomers tot gevolg heeft, maar ook meer regen en nattere winters met wisselvallige en meer extreme weersomstandigheden. Overvloedige regenval is daar één van. Doch, wateroverlast wordt nog eens veroorzaakt door de vernauwing van waterlopen ten gevolge van woekerende oeverbegroeiing en verzanding. Waardoor het debiet van de waterlopen sterk vermindert en de kans op overstroming sterk verhoogt. Het lijkt er dus inderdaad op dat waterbeheer in feite een heel belangrijke taak voor onze provincie is. Vandaar mijn vragen. Waarom worden alle onbevaarbare waterlopen, die onder het beheer van de provincie vallen niet jaarlijks geruimd zoals vermeld op de website van de provincie? Wat is de planning voor het ruimen van deze waterlopen? En welke initiatieven zal de provincie ondernemen om wateroverlast ten gevolge van achterstallige ruiming of om voldoende ruiming te voorkomen of te beperken? Waarom worden hier gelet op de meer en meer voorkomende overvloedige regenval geen bijkomende budgetten voor voorzien? Ik dank u voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer De Quick.

Nr. 3/9 van de agenda

Tussenkoms van de heer Diederik Vandendriessche over de opvolging van de waterconserveringsmaatregelen in het kader van de droogtestrategie.

VOORZITTER.- Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Collega's. De klimaatverandering zorgt voor extremere weersomstandigheden. Dat uit zich zowel in intensere regenbuien als in de periodes van aanhoudende droogte. Zo kent ook onze provincie steeds vaker langere periodes van droogte. We zijn ondertussen vertrouwd met de gevolgen daarvan, doorgaans in de zomer. De droogte doet het waterpeil in onze waterlopen zodanig zakken dat de gouverneur een captatieverbod moet instellen. Soms gaan de maatregelen nog een stuk verder door bijvoorbeeld een verbod op het wassen van auto's, het vullen van kinderzwembaden, enzovoort. Het is dan ook duidelijk dat een klimaatrobuust watersysteem van cruciaal belang is voor onze inwoners, onze bedrijven en de biodiversiteit in onze omgeving. In dat kader stelde de provincie Antwerpen op 1 april 2020 als eerste provincie in Vlaanderen een droogte- en hemelwatercoördinator aan om de dreigende waterschaarste en droogteproblematiek aan te pakken. Een jaar later op 24 juni 2021 keurden we in deze raad ook een droogtestrategie goed. De strategie beschrijft specifieke acties en plannen om droogtesituaties in de provincie te monitoren en ook preventieve maatregelen in de strijd tegen de droogte uit te werken. Het gaat zowel om acties op korte als op middellange of lange termijn. Water stopt niet aan de grenzen van onze provincie en daarom werkt onze droogtecoördinator nauw samen met andere overheidsinstanties, op de eerste plaats de VMM, de Vlaamse Milieumaatschappij. Met de droogtestrategie wordt onder meer gestreefd naar waterconservering en hergebruik van hemelwater.

Een van de actiepunten uit de actielijst van 2021 is bijvoorbeeld actiepunt 3.4 onder leiding van de Dienst Integraal Waterbeheer. We richten overstromingsgebieden in zodat ze gebufferd water van natte perioden vasthouden en vertraagd vrijgeven aan onze waterlopen tijdens een droogteperiode. Of actiepunt 4.3, we leggen een database aan waarin private en openbare waterconserveringsinfrastructuur stuwen, pijlgestuurde drainage, centraal wordt verzameld. De database wordt voorzien van een geografische component. Actiepunt 8.6 focust op een gebiedsgerichte en praktische ondersteuning van landbouwers die willen investeren in waterconserveringsmaatregelen zoals stuwen en pijlgestuurde drainage. We gaan een samenwerking aan met een externe partij, zo lezen we, om sensibilisering, praktische ondersteuning en uitvoering op grote schaal te realiseren. De droogteproblematiek is een complex gegeven dat op verschillende domeinen van de samenleving betrekking heeft en de inbreng van zeer uiteenlopende stakeholders vereist. Tweeënhalf jaar na de lancering van de droogtestrategie, jaren die alweer gekenmerkt werden door langdurige periodes van droogte en periodes van heftige regenbuien, wordt het daarom tijd voor een stand van zaken. Over de reeds vermelde actielijst werd trouwens duidelijk gesteld dat de lijst een dynamisch onderdeel van de provinciale droogtestrategie is, die jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld wordt.

We hadden graag een antwoord gekregen op de volgende vragen. Welke maatregelen hebben duidelijk een positief effect op de droogteproblematiek in onze provincie? Wat is de stand van zaken in verband met de hierboven vermelde database? En is er al een externe partner gevonden voor de sensibilisering en praktische ondersteuning van landbouwers? Het grondwater blijft onrustwekkende schommelingen kennen, blijft het op dit vlak dweilen met de kraan open of slagen we er geleidelijk aan in om ons grondwater stabiel te houden? Welke resultaten worden er geboekt met de actiepunten, die focussen op het vasthouden van hemelwater en het hergebruik van water, tijdens periodes van droogte? En ja, misschien moeten we hier toch ook al een beetje weerman spelen. In 2024 gaan zich ongetwijfeld nieuwe droogteproblemen voordoen. Kunnen we stilaan stellen, dat we voldoende gewapend zijn door een doeltreffende waterconservering? Of is een nieuwe reeks captatieverboden voorlopig nog onvermijdelijk?

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Vandendriessche. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Dank u wel voor de vragen. Aan mijnheer Dillen over waterbeheer. Ja, ook een hele interessante inleiding natuurlijk. Waar we heel duidelijk zien dat er enerzijds watersnood is en waternood. Er is soms te veel, er is soms tekort. Het zijn twee

kanten van dezelfde medaille en het is een wereldwijd probleem. Hier bij ons hebben we de afgelopen eeuwen het water en de waterlopen een heel onnatuurlijk verloop gegeven. We hebben ze eigenlijk rechtgetrokken met een bedoeling om het water zo snel mogelijk naar de zee te trekken. Het massale herstel van natte natuur en van valleigebieden, waterlopen en hermeanderen, nieuwe overstromingsstroomgebieden aanleggen. En ja, ook plaatsen van dijken afbreken en winterbedding. Dat zijn allemaal acties die nu bijdragen tot een gezonder en robuuster watersysteem. Nu misschien antwoordend op uw vragen. Heeft die provinciale aanpak water- en droogteproblematiek zijn nut bewezen? Wel, de provincie Antwerpen is net zoals de voorbije jaren een beetje gespaard gebleven van grote schade en hinder, ondanks de grote hoeveelheid neerslag. Maar we moeten daar ook relatief in blijven. Nu, ik denk wel, dat de talrijke initiatieven van onze Dienst Integraal Waterbeleid echt onmiskenbaar heeft toe bijgedragen. Wilt u mij wat excuseren, mijn stem wil niet altijd goed mee. Er zijn in totaal 28 overstromingsgebieden aangelegd en zoals ik in mijn presentatie had gezegd, dat gaat over 240 Olympische zwembaden. Er zijn er nog een aantal in aantocht, de Kwikaard in Zoersel, ook 25.000 kubieke meter, tien hectare oppervlakte.

Maar daarnaast beheren we ook een 23-tal pompstations en vijzelgemalen. Dat daar, dat is allemaal infrastructuur. Dat heeft heel goed bijgedragen tot het bufferen van water, tot het voorkomen, maar dat gaat vooral over waterveiligheid. Waar liggen nu nog de knelpunten? Nu, de grootste knelpunten van de watersnood uit 1998 die zijn weggewerkt. Ook deze legislatuur hebben we nog een stevig tandje bij gestoken en zijn nog een paar overstromingsgebieden aangelegd. Maar we hebben heel resoluut de kaart getrokken van de Nature-based solution, of de natuur gebaseerde oplossingen. Het gaat dan vooral over het herstel en het duurzaam beheer van ecosystemen en zo voordelen te creëren, voor zowel mens als maatschappij. In zijn geheel dragen deze bij, tot meer biodiversiteit, koolstofopslag en betere bescherming van natuurrampen, waaronder droogte- en/ of wateroverlast. Specifiek in onze provincie creëren we dus meer ruimte voor water en natuur, door de hermeandering van waterlopen en het weggraven van dijken, in het kader van winterbedherstel. Ik nodig u uit om eens naar de Babbelbeekse Beemden in Lier en Duffel te gaan kijken. Het is een gebied van ruim tien hectare nieuwe, natte natuur en het heeft onlangs zijn bijdrage echt geleverd, zowel aan het bufferen. Maar er is een hermeandering van 1,6 kilometer lang. Zo hebben we 18 waterlopen een grondige opwaardering gegeven. Maar zoals we weten, elke druppel telt. Dat is natuurlijk een belangrijke bijdrage die we met onze Dienst Integraal Waterbeleid leveren met betrekking tot het wateradvies verlenen, telkens in het kader van de watertoets. Er werd trouwens, daar kom ik nog op terug, in dit jaar hebben we in september ook een nieuw beleidskader voor wateradviezen, goedgekeurd. Dat wat betreft waterbeheer.

Eén belangrijk onderdeel in waterbeheer is natuurlijk het ruimen. Daar gaat uw vraag over, mijnheer De Quick. Nu, moet ik wel zeggen, de meeste, en dan bedoel ik veruit de meeste van die 2400 kilometer provinciale waterlopen krijgen wel degelijk een jaarlijkse kruidruiming. Maar het is een misverstand om te denken dat alle problemen opgelost worden met de grachten en de beken of de rivieren dieper en rechter te maken. Ruimen moet ook op een slimme manier gebeuren waar een evenwicht gezocht wordt tussen watersnood en waternood. Water bijhouden of teveel, als het moet afgevoerd worden. Er bestaan dus voor elke waterloop, ruimingsplannen. Die kan je ook raadplegen op het Geoloket. En je kan daar ook terugvinden, hoe, welke trajecten worden gemaaid. Daar kan je dan zien dat we inderdaad een heel gedifferentieerd waterlopenbeheer hanteren. Dat heeft te maken met telkens de situatie van de waterloop zelf, waar we ook de ecologische toestand proberen te respecteren, maar anderzijds, schade of hinder door wateroverlast proberen te vermijden. Het klopt, niet alle honderd procent krijgen jaarlijks een maaibeurt, bijvoorbeeld in bosgebieden waar amper kruid te vinden is omwille van het gebrek aan lichtinval. Of in ecologisch waardevolle natuurgebieden waar soms kruidruiming ongewenst is. En dan doen we dat soms om toch voor voldoende doorstroming te zorgen, wordt dan slechts een gedeelte van de begroeiing weggenomen, soms manueel of met aangepaste machines. Ik kan ook zeggen, dat ook die aanpak jaarlijks wordt geëvalueerd en dat is heel belangrijk, ook de input van de lokale besturen. Occasioneel gebeuren er ook effectief slibruiming, er is een verschil tussen kruidruiming en slibruiming, om daar inderdaad de

doorloop beter te maken. Dus zoals ik zei, ook het beleidskader van ruimen wordt elk jaar goed geëvalueerd met de nieuwste inzichten in waterlopenbeheer en de vigerende wetgeving ter zake.

U vroeg ook, wat is de planning? Wel, we houden rekening met de code voor de goede natuurpraktijk voor het beheer van waterlopen. Dat betekent dat we dus ruimen tussen 1 september en 31 december. Sommige trajecten krijgen wel preventief één of meerdere maaibeurten, dat is dan tussen 15 juni en 15 juli. Daar, waar misschien de kans op schade door overstroming het grootst is. Welke initiatieven zal de provincie ondernemen om achterstallige ruiming te voorkomen of te beperken? Er is geen achterstallige ruiming dus moeten we geen initiatief nemen. Maar we blijven wel evalueren. Ook op die weinige trajecten die eventueel niet structureel, doelbewust, niet jaarlijks gemaaid worden. U vroeg ook, of er nog bijkomende budgetten worden voorzien. We hebben al heel grote budgetten voor het onderhouden. Maar we hebben voor de infrastructuur het budget extra vergroot, ik heb dat kunnen toelichten gisteren, met 600.000 per jaar. We hebben zelfs al in 2026, herinnert u dat ik dat aangehaald heb in de technische begroting van 2026, ook al 4 miljoen vastgelegd om het ritme van het werken aan de waterlopen zeker te kunnen volhouden. We zijn daar inderdaad echt op ritme. En ik denk, dat ik daartoe ook al onze mensen bijzonder mag bedanken.

Wat betreft de droogte. Mijnheer Vandendriessche, u vroeg specifiek naar het werk van onze coördinator. Nu, die man is goed bezig. Misschien een algemeen antwoord om te beginnen. We evalueren de droogtestrategie. We zijn begonnen in 2022, dus de eerste evaluatie was 2023. En toeval wil, ik weet niet of dat u het hebt kunnen voorspellen, maar toeval wil, dat wij deze morgen in de deputatie die evaluatie ook hebben kunnen bespreken. En dat we die dan volgende week ook online zullen kunnen publiceren. Wat is die evaluatie? In getallen betekent dat, dat van de acties, de 8/8 acties volledig afgerond zijn, 27 in uitvoering. Daar zijn natuurlijk acties bij die nooit een einde kennen, bijvoorbeeld het ruimen of het onderhouden van waterlopen. En er zijn 5 acties in opstartfase. Welke maatregelen hebben een positief effect? Ja, de algemene aanpak zoals ik daarnet besproken heb van de Nature-based solutions, meer ruimte voor water en natuur, ja, die heeft een heel positief effect gehad. Maar er zitten ook soms en dat wil ik misschien aanhalen, pittoreske acties in, als ik dat zo mag noemen. Maar die hebben ook een sterk positief effect, dat is het patroonmaaien. Denk niet dat je dat al gezien hebt, dat we maaien in zigzag zodanig dat je toch een gevarieerde stroomgeul kunt creëren in de waterlopen. Of, slechts met aan één kant maaien in functie van de begroeiing of van de bomen daarnaast. Dat doen we vooral bij de zomermaaiingen. Omdat je dan wel water laat aflopen, maar dat je toch nog voor de ecologische kwaliteiten in de waterloop de nodige garanties geeft, dat er toch altijd wat water in staat. U herinnert zich ook wel, ik heb het ooit al toegelicht, als wij de beken heraanleggen dat dat in andere patronen is. Zodanig, dat er altijd een zomerwaterplasje blijft staan en dat heeft bijzondere ecologische waarden.

Volgens onze Dienst Integraal Waterbeleid heeft dat ook echt een onmiddellijk effect op de waterpeilen. Je weet dat we ook ondertussen, een automatisch peilmeternetwerk hebben. Dat is bijna helemaal of helemaal uitgerold eigenlijk. Dan kunnen we echt goed opvolgen hoe die evoluties van die waterpeilen zich doen. Het water loopt met die patroonmaaiing bijvoorbeeld, minder snel weg en het ecologisch minimumpeil wordt gerespecteerd. Dat betekent ook dat er misschien minder onttrekkingsverboden moeten zijn. U vroeg ook achter de database en de externe partner. De actie 4.3 over de database die is afgerond. We hebben dus die databank in GIS-formaat, waarin alle aangelegde waterconserveringsinfrastructuur staat opgenomen. Actie 8.6, ondersteuning landbouw. Het was inderdaad het doel om een steunpunt op te richten in samenwerking met een externe partij. We hebben dat al verder onderzocht maar dat is niet gerealiseerd. Maar, wat wel gebeurd is, de Dienst Landbouw onder leiding van mijn collega gedeputeerde Helsen, heeft een Europese subsidie gekregen voor het project Life ACLIMA. In 2022 is daar een adviseur bodem en water aangenomen. En die adviseur coördineert het Life ACLIMA-project. En landbouwers die ondersteuning wensen bij de watertransitie van hun landbouwbedrijf, kunnen bij die projectcoördinator terecht voor wetenschappelijke, administratieve ondersteuning en ook ondersteuning richting financiële kanalen.

Over het grondwater meldt u dat we onrustwekkende schommelingen kennen. Het blijft dweilen met de kraan open. Ik denk, dat zou ik al willen nuanceren, ja, de kraan staat nog open, maar door het minder rechttrekken en het anders benaderen van alle waterlopen, zijn we stilletjes aan de kraan wat dichtter aan het draaien en moeten we op termijn ook minder dweilen. Wat het grondwater betreft, denk ik, dat er heel wat misverstanden bestaan. Hydrogeologen delen grondwater op in twee soorten. Je hebt dat ook wel veel op de radio gehoord. De freatische of het ondiep grondwater. Dat is nooit stabiel. Normaal is de hoogste grondwaterstand in maart, het einde van de winter en de laagste op het einde van de zomer. Klinkt heel logisch. Op dit moment november 2023 zijn de grondwaterstanden alweer hoog. Maar het zal u ook niet verwonderen, denk ik, gezien wat er uit de lucht gevallen is de laatste aantal weken. Die grondwaterpeilen zijn dus voortdurend in evolutie in functie van het weerpatroon. Door natuurlijke processen stroomt dat grondwater ondergronds naar beken en rivieren en de zee. Maar ook door artificiële drainage en oppompen van grondwater, zorgt dat natuurlijk voor artificiële daling van het grondwater. Ik herinner mij, dat ik ook ooit heb verteld, dat er bepaalde waterlopen door het ruimen te diep uitgesneden zijn in het landschap en eigenlijk heel de valleien draineren. Als ik een riviervoorbeeld mag geven, dat is heel de kwestie van de Grote Nete die uitgespoeld is en die eigenlijk heel de vallei draineert. Waar men dan nu drempels gaat inleggen, om eigenlijk tachtig centimeter tot honderd centimeter het zomerpeil te verhogen. Anderzijds heb je diep grondwater dat minder gevoelig is aan seizoenale variaties, maar waar wel heel wat grondwateronttrekkingen op gebeuren. Dat is niet te veralgemenen over heel de provincie want de grondwaterformaties verschillen sterk.

Zoals ik zei, de algemene toestand van het grondwaterpeil is op dit moment goed in onze provincie. Maar tijdens lange droogteperiodes zakt het heel snel weer diep weg. Dat heeft dan natuurlijk een negatieve impact op de natuur, op de landbouw en ook op het waterpeil van de waterlopen. Dat is dus eigenlijk de reden waarom de infiltratie enerzijds en vertraagt afvoeren anderzijds. Dat zijn allebei krachtlijnen uit onze droogtestrategie. Dat zijn heel belangrijke onderdelen om te komen tot een klimaatbestendig watersysteem, om te vermijden dat die grondpeilen weer te snel wegzakken. Daarnaast zijn er natuurlijk nieuwe vergunningen voor grondwateronttrekking, die maken we steeds strenger en kan onttrekken enkel nog voor heel hoogwaardige toepassingen. Voor minder hoogwaardige toepassingen kijken we op het gebruik van regenwater, het hergebruik van hemelwater. Nieuwe vergunningen zijn ook altijd beperkt tot tien jaar. Ik wil daar zeker de brug maken. Het is echt onze bedoeling om van heel onze provincie, of toch waar mogelijk, de sponsfunctie te herstellen van de bodem. Welke resultaten worden er geboekt met de actiepunten die focussen op het vasthouden van hemelwater en het hergebruik? De actie 1.4 is afgerond en die ging over de input die de provincie Antwerpen levert bij het tot stand komen van de nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige hemelwaterverordening. Die hemelwaterverordening legt sinds 2 oktober hogere normen op voor opslag en hergebruik van regenwater, zowel bij particulieren als bedrijven. Naar aanleiding daarvan maakten wij als provincie een geüpdatet beleidskader op dat sinds oktober wordt toegepast op alle wateradviezen. Actie 5.1, leidde tot elf adviezen voor bedrijven voor waterhergebruik op het eigen bedrijventerrein.

Er zijn ook twee nieuwe acties toegevoegd aan die actielijst. Het gaat dan om waterhergebruik boven op het verplichte buffervolume. En dan in het bijzonder op onze landbouwscholen PITO en PTS, waar niet alleen hergebruik voor sanitair wordt toegepast, maar ook voor irrigatie. Ik denk dat we hiermee als provincie een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen naar alle bedrijven en in het bijzonder naar de toekomstige generatie landbouwers. Bedoeling is om daar een oplevering van te hebben in 2024.

Nog één laatste vraagje. De nieuwe droogteproblemen in 2024. Ja, u weet waarschijnlijk meer als weerman op lange termijn, dan ik. Maar dat is helemaal nog niet zeker dat er een droog 2024 komt. We weten al wel, wat er achter ons ligt en er is redelijk wat water gevallen. We hebben al een effect en dat kan misschien een onttrekkingsverbod uitstellen. Maar we kunnen nooit de garantie geven dat er geen onttrekkingsverboden of captatieverboden meer zullen zijn. Als er tijdens een lange, aanhoudende droogteperiode heel lage waterpeilen worden opgemeten, dan zijn maatregelen ter bescherming van de ecologie in de waterlopen altijd noodzakelijk. Er zullen

waarschijnlijk en dat zijn de klimaatverwachtingen dan, die geven aan, dat er meer periodes van hevige regen en meer stevigere periodes van droogte zullen zijn. Ja, dat gaat natuurlijk ook, die jojo, die gaat in het beek- en rivierstelsel ook zijn effect hebben. Maar dat is een natuurlijk proces en lage waterstanden zijn bij droogte dus normaal. Dus er zal nooit een punt komen dat de onttrekkingsverboden niet langer nodig zijn. Dus onze gouverneur blijft daar een job in hebben. Maar noteer dan wel dat er op sommige plaatsen al een permanent onttrekkingsverbod is. Die kaarten kan u ook vinden, permanente onttrekking sinds januari 2022. Dat staat los van de droogtetoestand, maar heeft vooral te maken met ecologische maatregelen. Ik denk dat al die acties passen in de inzichten van de spons, om die sponsfunctie van het land te herstellen. Waarbij we ook natuurlijk moeten kijken naar de hefbomen, die de ruimtelijke inrichting kan meebrengen. Tot zover.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor het antwoord. Ik zal zeker de ruimingsplannen op het Geoloket nader bekijken en eventjes bestuderen. Maar u heeft toch een aantal rare uitspraken gedaan, vind ik. Als u daar zegt van, soms is kruidruimen ongewenst. Niet alle honderd procent van de beken en grachten krijgen een maaibeurt, soms manueel of met aangepaste machines en occasioneel slechts slibruiming. Dan stel ik mij daar toch wel vragen bij, want dan duidt dat erop dat er zomaar soms iets gebeurt in heel wat waterlopen. Als ik dat dan vergelijk met de situatie in Arendonk die ik heb doorgegeven en die eigenlijk vrij snel opgelost is geweest, dan zien we, dat daar toch wel als daar slib geruimd wordt en machinaal geruimd en gemaaid wordt, dat dat toch soelaas brengt bij die wateroverlast. Want dat is daar gebeurd. Als ik dat dan vergelijk met de situatie in Nederland, een land dat voor twee derde onder de waterspiegel ligt en waar het waterbeheer toch nog iets belangrijker is dan bij ons, denk ik dan, dan stel ik vast, dat daar de grachten en de beken breder zijn. Niet dieper als hier, maar wel degelijk breder en dat daar continu geruimd wordt. Zowel gemaaid als geruimd wordt, machinaal. Je mag in Nederland komen wanneer je wilt, ze zijn er altijd slib aan het ruimen. En ik denk dus dat wij in onze provincie daar ook moeten naartoe gaan, om ervoor te zorgen dat die beken en grachten niet dieper worden, maar wel voldoende debiet hebben. Dus dat we ze uiteindelijk breder maken, dat we ze voldoende ruimen en het nodige slib ruimen, zodanig dat het debiet van die beken en grachten toch wel voldoende is om het overtollige water af te voeren. Vandaar mijn vraag van die bijkomende budgetten. Omdat ik wel goed beseft dat als je alles machinaal moet gaan ruimen dat dat wel zal leiden tot een meerkost.

VOORZITTER.- Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Ik wil voorkomen, dat we te technisch worden. Maar als ik zeg, niet alle honderd procent, dan had ik het ook over bijvoorbeeld, de waterlopen in bossen. Als ik zeg, alles machinaal, dan heb ik het ook over stukken die manueel worden geruimd omdat er geen machine aan kan. Of om het specifieke geval zoals u zei, omdat daar ooit gevraagd was, liever niet met een machine door mijn tuin, ook niet over de vijf meter-zone. Totdat dan blijkt, ja, manueel is misschien niet genoeg. Ja, dan moeten we met de machine langskomen. Ik zou Nederland niet helemaal vergelijken met onze provincie. Tot nader order liggen wij nog boven de zeespiegel. Wij hebben ook een paar beken die heel breed zijn. Ik denk dan aan een beek, maar ik vergeet de naam, kijk eens, Zwaluwbeek of zo en toevallig in Zwijndrecht. Maar daar heeft dat dan vooral te maken met, als je brede beken maakt, dan zijn dat eigenlijk buffers. Maar dat zijn zeker in Nederland, geen buffers om weg te stromen, maar om weg te pompen. En als je wil pompen, moet je water hebben. En dat hebben wij hier en daar ook wel. En dus als wij slibruiming doen of onlangs in Nijlen, een beverdam weghalen. Dan is dat een beverdam die we weghalen net voor de pomp, want als de beverdam blijft staan, loopt de pomp droog en is de pomp kapot. Dus er zijn nog wel nuances, maar dat vind je ook allemaal op het Geoloket.

Ik denk dat je daar inderdaad, je kan de ene waterloop niet met de andere vergelijken. Je moet dat bekijken, waar het ligt, wat zijn functie is. Ik denk dat en dat is dan wel fundamenteel. In de belangrijkste delen van onze provincie, moeten we anders gaan denken. Niet denken over, hoe krijgen we het water zo snel mogelijk zo ver mogelijk weg. Maar hoe houden we het zoveel

mogelijk, zo hoog mogelijk op in de haarvaten van het waterstelsel. Dat zijn twee totaal te onderscheiden dingen. Als we in de rivieren het opgestuwde water laten overstromen in de vallei, dat is één deel. Maar als we dat doen zonder verderop hoger in de vallei, de sponsfuncties niet te herstellen. En dat is niet alleen in de provinciale waterloop, maar dat is ook in de grachten bij de landbouwers. Daar zijn we ook veel mee bezig. Dat is een systeem, dat helemaal aan elkaar hangt. Als wij de watervoorraden en we denken dat wel eens, maar zeker de Kempen zijn een belangrijke watervoorraad voor Vlaanderen. Als we dat willen behouden en als we daar misschien ooit, hoe zou ik het zeggen, rechten van willen optrekken in de rest van Vlaanderen, dan moeten we dat zeker goed organiseren, van de Kempen naar Antwerpen zo hè. Dan moeten we dat zeker goed organiseren. Maar de mind shift die moet gemaakt worden. De idee, dat we het water zo snel mogelijk naar de zee moeten laten lopen. Ik denk dat dat verleden tijd is.

VOORZITTER.- Mijnheer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Daar ben ik het met u volledig mee eens, gelukkig. Maar dat neemt niet weg dat de grachten en beken volledig en zoveel mogelijk moeten geruimd worden en dat er slib geruimd moet worden. Ook in de bossen. Want uiteindelijk, u heeft het over die sponsfunctie, maar water stroomt overal door. Als je dan uw beken en grachten in de bossen of in de natuurgebieden niet gaat ruimen, ja, dan stopt de top en dan stopt ook de doorstroming of de gezonde doorstroming van water, zelf met een hermeandering. Dus ik zou daar toch wel een beetje aandacht willen voor vragen. Dank u.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Daar waar waterveiligheid nodig is, zullen we het zeker doen. Daar waar schade aan de infrastructuur kan ontstaan daar doen we dat. Maar ik zou toch ook een oproep willen doen. Er is een tijd dat er huizen onderliepen in onze provincie. Dat is niet toelaatbaar. Maar nu lopen er akkers en tuinen onder. Dat is een ander niveau van schade, denk ik.

VOORZITTER.- Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- U zei, vers van de pers de evaluatie van de droogtestrategie. Betekent dat dan dat er ook nieuwe actiepunten en een nieuwe actielijst wordt opgemaakt van de punten die al gerealiseerd zijn of hoe gaat dat nu verder?

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Oh, nog niet afgerond, we zijn nog bezig. Maar zoals ik zei, zijn er al twee actiepunten aan toegevoegd, die zullen in 2024 uitgevoerd worden. Dat betekent dat bij een volgende evaluatie daar opnieuw kan aan toegevoegd worden. Maar het moet ook haalbaar en organiseerbaar zijn. Work in progress.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Ik wil de waardering uitspreken voor het werk dat gebeurt rond water binnen de provincie. We zien dat bij ons in de streek, daar waar het wordt opgenomen heeft dat heel mooie resultaten. Waar ik een onrechtstreeks verband wil leggen, is niet alleen het niveau van het water maar ook de kwaliteit van het water. U verwees net naar de adviseur waar landbouwers terecht kunnen die advies willen vragen. Dat is natuurlijk mooi. Alleen, niet iedereen wenst per se advies te vragen dus niet iedereen komt daarlangs. Wat ik een beetje een ja, een sneue zaak vind, is dat de kwaliteit van het water achteruitgaat wanneer niet iedereen zich aan de regels houdt. En ik weet wel, dat is geen provinciale bevoegdheid, tenzij het aan een provinciale waterloop ligt. Maar er zijn tal van voorbeelden waar landbouwers zich niet aan die voorgeschreven afstand van de waterloop houden. Inzaaien tot op de rand en vervolgens ook bemesten tot op de rand, met alle nadelige gevolgen van dien, voor de waterkwaliteit. En mijn vraag is eigenlijk kunnen we niet wat doortastender die advisering aan eenieder meegeven, ook al is dat geen initiatief vanuit een landbouwer zelf? Want ik vind, dat is verdienstelijk werk dat daar gebeurt, dat mag wat mij betreft zelfs tot in Beveren worden doorgetrokken.

VOORZITTER.- Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Wat de advisering betreft. Ja, dat is work in progress. Maar ik heb ook van heel nabij de oefening gevolgd van Beek.Boer.Bodem, waar we inderdaad met mensen ja, je kan wel bijna zeggen, de boer opgetrokken zijn. Maar het is ook zo, echt naar de boer toegegaan zijn en gaan opzoeken. Maar dat is een proces van lange adem, ik geef dat eerlijk toe. Maar dat is één deel, dat is de proactieve aanpak. Anderzijds, als men inderdaad de regels van toch bemesten te dicht bij de waterlopen, als men dat niet respecteert. Wij hebben wel een zekere mate van handhaving. Dat is echt handhaven, dat zijn onze controleurs die ter plekke rondstappen. Maar dat is ook ja, dat is handhaven. Dat kan je maar doen als je de overtreding ziet. Dat is niet proactief. Ik deel uw bezorgdheid dat je enerzijds over kwantiteit kan praten maar dat je ook over de kwaliteit moet praten. Daar wordt ook op ingezet, niet alleen door onszelf. Ik geef het voorbeeld van de Aa in Laakdal, waar nu een grote sanering begint. Die sanering zal gevolgen hebben op de kwaliteit van het water, verder stroom af. Dus daar wordt aan gewerkt. Maar er zijn daar projecten in, dat zijn heel grootse projecten. Maar misschien, dat u nog iets over de landbouw wil toevoegen?

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Ja, Life ACLIMA is echt wel een heel groot, goedgekeurd project. Waar dat het de bedoeling is om toch wel zoveel mogelijk landbouwers te bereiken. We stellen vast, dat het feit dat we een aantal landbouwers bereiken en dat we daar toch wel goede maatregelen kunnen nemen waar dat ze mee aan de slag kunnen, waar dat ze ook zelf nog bijkomende subsidies voor krijgen, om op hun bedrijventerrein een aantal concrete acties te nemen. Dat dat verder gezegd wordt naar andere landbouwers toe en dat de interesse wel toeneemt in de sector om op ons beroep te doen, om ook echt wel per bedrijf te bekijken en te zien welke maatregelen dan nodig zijn. Het project loopt ook nog wel een aantal jaren, dus is zeker nog niet afgerond. Maar we kunnen alleen maar vaststellen dat er enthousiasme is vandaag.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Ik zou bijna zeggen, dat is een olievlekeffect. Maar dat is misschien ook geen goede vergelijking.

VOORZITTER.- Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Er zijn nochtans plaatsen in Vlaanderen, de Noorderkempen, nu niet bij naam te noemen, waar er voldoende zwarte punten zijn, waar je inderdaad dan, om naar de olievlek te verwijzen, misschien bij prioriteit zou moeten inzetten.

VOORZITTER.- Dank je wel.

Nr. 3/10 van de agenda

Tussenkomst van mevrouw Wendy Weckhuysen over de inzet van een projectingenieur gebouwautomatisatie en smart buildings door de dienst logistiek.

VOORZITTER.- Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Weckhuysen voor haar tussenkomst.

Mevrouw WECKHUYSEN.- Geachte gedeputeerden, collega's. De deputatie geeft bijzondere aandacht aan duurzaamheid en daar hoort ook een duurzaam patrimoniumbeleid bij. Een van de nieuwe maatregelen is de inzet van een projectingenieur, gespecialiseerd in gebouwautomatisatie en smart buildings. Die functie is doorgaans zeer zinvol en kan aanzienlijke voordelen opleveren. Maar het is afhankelijk van de specifieke context en doelstellingen, of die voordelen ook behaald worden. In de toelichting tijdens de verenigde raadscommissie werd die doelstelling omschreven als, de departementen bijstaan bij de

besparingen. Hierover volgende vragen. Het is logisch dat de deputatie goed bekijkt welke kosten aan het gebouwenbeheer verbonden zijn, want dat zijn doorgaans zeer vele en dure kosten. Betekent dit ook dat er per departement een langetermijnvisie en een kostenbatenanalyse gedaan werd over de gebouwen die deel uitmaken van dat departement? Is er volgend uit die langetermijnvisie een prioritering opgemaakt? De ingenieur kan ongetwijfeld niet beginnen met elk gebouw tegelijk. Hoe wordt dan beslist welke gebouwen eerst gescreend worden? Zijn er ook minimumvoorwaarden bepaald waaraan elk provinciaal gebouw in de toekomst moet voldoen? Voor onze fractie lijkt dan bijvoorbeeld, circulariteit van groot belang. Zal dit dan mee een bepalende factor worden? En tot slot, we hebben met Kamp C een van de meest toonaangevende organisaties, als het om toekomstgericht bouwen gaat. Wordt hun expertise betrokken bij het werk van de nieuwe projectingenieur? Is er in de procedures voorzien, dat er een advies van Kamp C wordt ingewonnen? Dank je wel.

VOORZITTER.- Dank je wel. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Dank je wel. Dank voor de vraag. Ik denk, dat wij inderdaad als provinciale organisatie ook een voorbeeldfunctie hebben, maar we moeten elkaar geen Liesbeth noemen. Het is te zeggen, als wij bepaalde investeringen kunnen doen om nadien daar kosten mee uit te sparen dan zullen we die ook graag doen. Dus er zitten twee elementen in, er is een kostenelement en er is een voorbeeld of een streefbeeld dat we willen zeker nastreven. Per departement een langetermijnvisie. Ja, voor onze vastgoedstrategie, we noemen die dan SURE2050, brengen we in kaart welke projecten we moeten uitvoeren om ons patrimonium CO₂-neutraal te maken tegen 2045. Dat is een vastgoedstrategie die we opmaken. En dan zijn wij gestart met het maken van masterplannen. De prioritering van de masterplannen werd eerst bepaald aan de hand van verbruiken van energie, gas, elektriciteit en de reeds voorhanden zijnde verbruiken van water. Er zijn een aantal masterplannen opgemaakt en die leveren ons per site de te realiseren werken. Zo kunnen we dan detecteren welke mogelijke prioritering van deze werken we kunnen toepassen. Voor zover er geen masterplan is voor bepaalde sites, gebruiken we de beschikbare informatie om na te gaan welke gebouwen het eerst in aanmerking komen voor bijvoorbeeld energetische renovatie. Al dan niet gekoppeld aan regenwaterrecuperatie of andere projecten, met betrekking tot waterhuishouding. Dus die masterplannen, die onderzoeken optimalisaties, de noodzakelijke energetische renovatie en welke nieuwbouw. Dus optimalisatie, renovatie en welke nieuwbouwprojecten aangewezen zijn. Soms kan het ook gebeuren dat er aangegeven wordt welk gebouw best afgebroken zou worden met de daarbij horende ontharding. Want net zoals in de kilowatt, is ook de duurzaamste vierkante meter, degene die niet gebouwd wordt.

Is er dan een prioritering in die langetermijnvisie? Ja, we kijken natuurlijk wat op dit moment, wat zetten we klaar voor volgende legislatuur. Die lijst is in opbouw, maar dat is een lijst. Dan volgt de prioritering voor de planning. En zo kunnen we eigenlijk een veelvoud van toekomstige legislaturen in kaart brengen. Want we zijn nog efkens onderweg, we kunnen niet alles ineens doen. Er zijn inderdaad ook gebouwen dat je zegt, ja, je moet dat bepaalde doen, op het moment ga je maar verbouwen op de end of life. Onze projectingenieur, die kan zoals u zegt, niet beginnen met elk gebouw tegelijk. Dus hij moet focus doen op gebouwbeheerssystemen en smart buildings. Hij is dus gestart in 2023. Hij bekijkt al die gebouwbeheerssystemen binnen het patrimonium. Hij volgt ook heel sterk de laatste innovaties die er bestaan in dat domein. Welke systemen er zinvol zijn voor ons patrimonium. Je moet wel realiseren dat wij een heel divers patrimonium hebben. Met oude gebouwen, nieuwe gebouwen, alleenstaande gebouwen, gebouwen in de Kempen en gebouwen in de stad. Dan worden er technische bepalingen opgenomen in het bestek, om zo althans, een stuk project per project. Een ander deel van zijn opdracht is natuurlijk ook het ondersteunen van de departementen in het gebruik van die gebouwbeheerssystemen om minder energie te verbruiken. Het is natuurlijk niet altijd vanzelfsprekend hoe dat die dingen optimaal gebruikt worden.

Wat de minimumvoorwaarden betreft. Ja, ons doel is tegen 2045 CO₂-neutraal te zijn. Maar dat betekent dat we tussentijds al een doel van min veertig hebben tegen 2030. Dat is ook de vraag van Vlaanderen om de klimaatdoelstellingen van Europa te behalen. U verwees ook naar de

circulariteit van groot belang. Wel, dat is bij ons wat wij noemen, een strategisch programma, dat zit overal ingebakken. Wij proberen dus in al onze projecten de circulaire gedachten toe te passen om de nodige ervaring op te bouwen enerzijds. Bijvoorbeeld de fietsenstalling aan het Rivierenhof, de houten buitenbekleding wordt gerealiseerd in gerecupereerd hout. Alle medewerkers die aan dit strategisch programma werken, staan in nauw contact met onder andere de VUB, maar ook Kamp C. Om zodoende de kennis systematisch uit te breiden en ook om een uniforme methodologie te verkrijgen, die zowel onze interne, maar ook de externe architecten kunnen toepassen in de ontwerpen. We hebben nog andere strategische programma's. Niet alleen circulariteit, maar ook klimaatmitigatie, klimaatadaptatie, die worden ook systematisch meegenomen. Dat wil zeggen dat elke opdracht daaraan gescreend wordt.

Tot slot. Kamp C. We hebben dat, dus we gaan dat gebruiken. Dus zowel voor onze SURE2050, als ons strategisch programma Circulair Bouwen, zijn er heel nauwe banden met Kamp C. We waren zelfs vanuit Departement Logistiek heel nauw betrokken bij het bouwen van het centrum. Zowat de vorderingen van de contracterende partij door DLOG werden goedgekeurd, zolang ze heel goed weten hoe dat dat in elkaar steekt. Verschillende van de medewerkers hebben ook het centrum bezocht en tijdens een aparte rondleiding georganiseerd. Moet er nu een procedure voorzien worden? Nee, er is geen procedure voorzien om advies van Kamp C in te winnen. Maar eigenlijk is dat, hoe zou ik zeggen, vanzelfsprekend. Er is een enorme gezonde samenwerking, een enorm goede informatiedeling en dat is een goede basis om op verder te werken. Bij DLOG, die ploeg is echt aan een zeventigtal projecten tegelijkertijd bezig, van kleine tot grote projecten. En telkenmale wordt Kamp C daar waar nodig en waar nuttig, bij betrokken. Het lijkt ons dus niet echt nodig om daar een procedure voor te maken. Maar dat neemt niet weg dat we daar zoveel mogelijk mee samenwerken. Het zou maar gek zijn, het warm water is daar al uitgevonden, om dat ergens opnieuw terug uit te vinden.

Tot zover mijn antwoorden. Ik heb dat aan het einde van mijn financiële toespraak gevraagd om het meerjarenplan goed te keuren. Ik ga dat nu opnieuw vragen natuurlijk. Als je het echt niet over uw hart krijgt om het goed te keuren, dan zou ik toch vragen, om te onthouden en vooral te onthouden, hoe dat we bezig zijn.

VOORZITTER.- Dank je wel.

Nr. 3/6 van de agenda

**APB Campus Vesta. Meerjarenplan 2020-2025 en kredieten 2024.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

Titel IV en het artikelen 236 van het Provinciedecreet.
De beheersovereenkomst.

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 25 februari 2010 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 25 februari 2010 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf formuleerde de volgende kernopdracht: "Campus Vesta ontwikkelt en organiseert vorming, training en opleidingen voor brandweer, politie, dringende geneeskundige hulpverlening en hun partners in de veiligheidszorg. Het staat daarbij in voor zowel basis- als voortgezette en functionele opleidingen, als ook multidisciplinaire programma's en opleidingen voor andere doelgroepen die betrokken zijn in het veiligheidsbeleid van overheden, organisaties en bedrijven. We voorzien minstens in de wettelijk voorziene opleidingen voor politie, brandweer en hulpverleners-ambulanciers in de provincie Antwerpen. Campus Vesta zet zich daarnaast ook in voor de organisatie van selectieproeven en kan ter ondersteuning van de veiligheid en hulpverlening ook faciliteiten aanbieden zoals infrastructuur. Campus Vesta werkt ook mee aan internationale kennisverzameling en de uitwisseling en verspreiding ervan via projecten, congressen en seminars."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 85,3 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- Stijgende grondstofprijzen voor corebusiness (hout, ijzer (kogels en autowrakken)
- Stijgende kosten voor afvalverwerking en waterzuivering

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf wordt voorzien om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan:

- 2024: 1.621.668 EUR
- 2025: 1.503.866 EUR
- 2026: 1.533.944 EUR

XXX

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)

SDG16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 16 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 13 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta worden goedgekeurd.

Artikel 2:

De provincieraad keurt goed dat het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 1.621.668 EUR ontvangt.

VOORZITTER.- Als er geen vragen meer zijn of tussenkomst, dan gaan we over naar punt 3.6 van de agenda. Vragen we de goedkeuring? Geen vragen. Stemming van punt 3.6 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. De stemming is als volgt, 33 aanwezigen, 32 ja, en 1 onthouding dacht ik, maar het beeld was al weg. Ja, en 1 onthouding. Ja. Ja, hoe gaan we dat oplossen? Zegt uw stemming dan maar, het is toch een goedkeuring. Dus 1 goedkeuring meer. Ja, dus 34 aanwezigen, 33 ja, en 1 onthouding. Onthouding is van jou, oké. Dus 33 gestemd en 33 ja-stemmen. Oké, dank je wel.

Goedgekeurd met 33 stemmen ja.

4. Vrije tijd, personeel en ICT

Nr. 4/9 van de agenda

Uiteenzetting gedeputeerde Mireille Colson.

VOORZITTER.- En gedeputeerde Colson zit op hete kolen. Ze heeft eindelijk haar tijd verdiend, dat ze nu gaat krijgen, want vorig jaar was het wat minder. Gedeputeerde Colson, aan u het woord.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Geachte voorzitter, je steelt mijn intro. Maar allez, alle gekheid op een stokje. Mevrouw de gouverneur, geachte voorzitter, collega's. Ja, dag vier van de budgetbesprekingen. Ik mag inderdaad naar goede gewoonte de hekken sluiten. Ik wou dus inderdaad zeggen, ik krijg gelukkig eens wat meer tijd dan vorig jaar. Ik mag natuurlijk ook afsluiten met de fijnste bevoegdheden, sorry collega's daarvoor.

Ik trap af met vrije tijd. Binnen het beleidsdomein vrije tijd blijven we inzetten natuurlijk op het ontsluiten van de provinciale domeinen voor een zo breed mogelijk publiek. En dat met aandacht voor specifieke gebruikersgroepen. Door samenwerking met partners en de lokale besturen verankeren we de domeinen in onze regio's en zetten we in op het realiseren van een kwalitatief, recreatief en toeristisch aanbod. Laagdrempeligheid is daarbij in alle betekenissen van het woord, essentieel. Dus waar we drempels zoveel als mogelijk wegwerken. Die laagdrempeligheid, heer Valkeniers, wil uiteraard niet zeggen dat we die kwaliteitslat niet zo hoog mogelijk zullen leggen. Het aanbieden en promoten van een laagdrempelige en duurzame bovenlokale vrijetijdsbeleving blijft dan ook de leidraad voor onze werking en de prioriteiten van het departement. Wat de groendomeinen betreft mag het niet verrassen dat bij onze groendomeinen de natuurbeleving centraal blijft staan, met ruimte voor de ontwikkeling van activiteiten. We organiseren een kwalitatieve en educatieve publiekswerking met duurzame evenementen en facilitaire initiatieven van externe organisatoren. Duurzaam beheer blijft een prioriteit.

In dat opzicht wordt ook in 2024 opnieuw gestreefd naar het behalen van de prestigieuze Green Flag Award. Zes provinciale domeinen mochten de award al meermaals ontvangen. Ze spannen zich dan ook elk jaar opnieuw in om deze prijs terug binnen te halen. Door goed beheer, slim management en kwalitatief aanbod met oog voor toegankelijkheid, biodiversiteit, milieubewustzijn, natuureducatie en de versterking van de natuurwaarde. Wat de recreatiedomeinen betreft. Waar we dan in de groendomeinen proberen alle rust te bieden aan onze bezoekers, is er in de recreatiedomeinen dan weer altijd wat te beleven. Van cross in de winter tot festivals in de zomer. Maar dat dekt uiteraard de lading niet. De focus ligt er op harde recreatie, zoals sport en beleving voor klein en groot. Naast fietsen en wandelen in een groene omgeving bieden ze ook een uitdagend, inspirerend, uniek en actief aanbod, vaak ook samen met partners. Dat wordt in het Zilvermeer en De Lilse Bergen ook nog verder aangevuld met een deel verblijfsrecreatie. De klemtonen verschillen dan wel per domein maar ook hier is laagdrempeligheid de sleutel. Want ook personen met een beperking, voor hun is ook een toegankelijke accommodatie een absolute voorwaarde. Onze domeindirecteurs gaven u al in de raadscommissies een uitgebreid overzicht van alle geplande acties en projecten voor 2024. Maar ik stip er graag nog enkele opnieuw aan.

In het Vrijbroekpark en u ziet al een aantal sfeerbeelden van hoe het er zal uitzien, krijgt de site van de hotelruïne met steun van Toerisme Vlaanderen een publieksgerichte ontsluiting. Op de slide dus het gelijkvloers dat ingericht wordt als een dierenhotel. Op de eerste verdieping krijgt de bezoeker via een webcam en een periscope een inkijk in die dierenwereld. De graffitikunst

zorgt dan weer voor beleving en er wordt een link gelegd met de oorspronkelijke bedoeling om op deze plek een hotel te bouwen. Met een brugconstructie door de bomen wordt een toegang op hoogte voorzien tot aan de ingang. Op de tweede verdieping krijgen we een uitkijktoren.

In **herberg Mie Maan** wordt in 2024 gestart met een bouw van een nieuwe dienstenloods met openbare toiletten, een fietsenstalling en worden er ook enkele camperplaatsen voorzien.

In De Schorre dan weer, wordt het bestaande wielermuseum De Velodroom verbouwd tot een museumcafé, inclusief ondersteunende functies, zoals een personeelsruimte en een technische ruimte. En anderzijds uiteraard, een nieuwe, energiezuinige en duurzame uitbreiding met een keuken, sanitair en luifel.

In De Nekker nemen we de verschillende speeltuinen onderhanden zodat ook het jonge publiek zich kan blijven uitleven op het domein. Er worden specifieke zones per leeftijdscategorie voorzien, dus peuters, kleuters, kinderen tot acht en zelfs tieners tussen twaalf en zestien, zullen er terecht kunnen in de avonturenzone.

En in De Lilse Bergen gaan we voor een fietsonthaalpunt. Zo krijgen we een betere recreatieve aansluiting op de Kempenroute, een van die iconenroutes voor meerdaagse fietsvakanties. Om zo ook het toeristisch potentieel van het domein, maar ook van de regio te vergroten.

Toerisme provincie Antwerpen dan, zoals u kan zien, de doelstelling blijft nog steeds onze toeristische streken versterken. Dat doen we met onze merken Kempen, Scheldeland en Vlaanderen Vakantieland. Dat doen we met verschillende acties en ook hier pik ik er een aantal uit. Drempelvrij toerisme, alle bezoekers verdienen uiteraard een kwaliteitsvol aanbod. Daarom zetten we met TPA sterk in, op die drempelverlagende initiatieven. Voor onze eigen domeinen met aandacht voor toegankelijkheid bij het uitbouwen van ons aanbod, infrastructuur en voorzieningen. Maar ons Actieplan Drempelvrij gaat uiteraard veel verder dan onze eigen domeinen. We zetten daarom in op specifieke projecten met gespecialiseerde partners. Hierdoor bestaat inmiddels een aanbod van autismevriendelijke attracties, een drempelvrije fietstrip langs de Kempenroute, logies met een zorgnetwerk en sinds kort ook een bijna vijftigtal kilometer rolvriendelijke routes, in en rond de provinciale groen- en recreatiedomeinen. Met aandacht ook voor toegankelijke infrastructuur, zoals sanitair, picknickplaatsen en logies in de omgeving. Alle info daarover groepeerden we op een zeer eenvoudige website, waar bezoekers alle info vinden, om hun uitstap of vakantie samen te stellen.

Wandelen dan weer, onze wandelvisie. We streven naar een kwalitatief wandelnetwerk in onze provincie, dat bovendien maximaal dekkend is. Aangezien nu, de wandelnetwerken die we hebben, niet zo mooi verspreid zijn over onze provincie. We combineren hierbij een recreatieve, virtuele wandelnetwerken en een geheel van toeristisch interessante bewegwijzerde wandelnetwerken. Een heel enthousiast team van TPA, maar ook vele wandelvrijwilligers zijn hiermee aan de slag gegaan. Dat leverde tot nu toe al meer dan vijfhonderd kilometer nieuwe wandelroutes op in de Zuidrand en [nvdr. signaal valt weg] Antwerpen. Focus lag hierbij uiteraard eerst op gebieden die nog geen bewegwijzerd wandelnetwerk hadden. In 2024 lanceren we nog nieuwe wandelroutes in de clusters Mechelen en Geel. De twaalf bestaande, die worden nog verder gescreend in drempelvrij. Dan nog het toeristisch onthaalplan voor de vallei van de Kleine Nete. Dat is een dossier dat natuurlijk al een hele geschiedenis kent. Het gaat al terug tot 2021, toen een toeristisch onthaalplan werd opgemaakt, gebaseerd op een streekverhaal voor de vallei van de Kleine Nete. Dit sterke verhaal past volledig in de visie van reizen naar morgen. De gezamenlijke subsidieaanvraag bij Toerisme Vlaanderen werd dan ook een succes. Later meer daarover in het antwoord op de vraag nog van mevrouw Weckhuysen. Het resulteerde in een projectaanvraag op meer dan dertig locaties in de vallei van de Kleine Nete. Die Kleine Nete momentjes, dat zullen onthaal-, rust- of belevingsfuncties krijgen. En in 2024 kunnen we dus overgaan tot het plaatsen van al die infrastructuur.

Dan gaan we over naar ons Departement Personeel, Communicatie. Eerst en vooral om een modern HR-beleid met onze leiderschapvisie, want de context waarin we werken, verandert voortdurend. De samenleving daagt ons uit om steeds sneller antwoorden te bieden op de meest diverse maatschappelijke noden en vragen. We staan dan ook garant voor een kwaliteitsvolle dienstverlening binnen deze bewegende maatschappij. Dat kan alleen maar met een dynamische organisatie, die steeds verder evolueert naar een innovatief, wendbaar en resultaatgericht

beleid. Maar we zijn ook mensgericht. We hechten heel veel waarde aan de behoefte van onze medewerkers, om gemotiveerd en met bezieling aan de slag te kunnen gaan. Want medewerkers die zich goed voelen, hebben gewoon meer energie en functioneren veerkrachtiger, waardoor ze efficiënter werken en betere resultaten neerzetten. We gaan daarbij voor een gedeeld engagement, want leiderschap en verantwoordelijkheid dat vormt leidinggevenden en medewerkers. Dat kadert allemaal in onze doorgedreven leiderschapsvisie.

Onze tweede pensioenpijler dan. Een tiental jaar geleden al begon de provincie als werkgever, met de opbouw van een aanvullend pensioen voor onze contractuele medewerkers. Naast het wettelijke pensioen voorziet de provincie met dit aanvullend pensioen bijkomend een levenslange maandelijkse uitkering uit het pensioenfonds voor de contractuele medewerker. We verkleinen daarmee de kloof tussen pensioenen van een statutaire en contractuele medewerker. Maar sindsdien is er enorm veel veranderd en zijn de mogelijkheden binnen de tweede pensioenpijler uitgebreid. Vanaf volgend jaar gaan we van een vast prestatieplan naar een vast bijdrageplan. Waarbij er onder meer de mogelijkheid ontstaat om een eenmalige kapitaalsuitkering te ontvangen.

Tot slot zijn we ook van start gegaan met een analyse van onze personeelsbudgettering. Zoals u wel weet, was het een van de opdrachten die we samen met DFIN formuleerden, namelijk een zo correct mogelijke personeelsbudgettering. We knoopten hier als deputatie ook de vraag aan vast, tot duidelijke rapportering over structuur en organogrammen. Want een wendbare organisatie roept de nood aan nieuwe functies in het leven. Maar ook deze willen we structureel verankeren en het overzicht bewaren met één druk op de knop. We streven dus naar een helder proces van personeelsbudget, begrotingsopmaak en –opvolging. De ontwikkeling van een performant rekenmodel voor het opmaken van ons budget en het simuleren van scenario's en prognoses. Het opzet is om dit uit te tekenen voor het hoofdbestuur en bruikbaar aan te leveren voor onze APB's.

Ja, en eindigen doe ik wat mij betreft, met een zeer belangrijk ondersteunend departement, namelijk ICT. Want ook in 2024 gaan we hier voor duurzame ICT-oplossingen. Al meer dan tien jaar investeert de provincie Antwerpen in ICT-oplossingen en we hebben daar tijdens de coronacrisis volop de vruchten van kunnen plukken. Want van de ene dag op de andere kon onze administratie vlot omschakelen naar voltijds telewerken. De politieke besluitvorming en allerhande andere aspecten van onze werking verlopen immers al jaren digitaal. Ook in 2024 houdt de deputatie de middelen voor het Departement ICT op pijl en vangen we de nadelige effecten van de inflatie op met een bijpassing van ongeveer een 450.000 EUR op het budget, dat we hadden. Zo kunnen we onze verschillende diensten blijven ondersteunen, in de verdere digitalisering van hun dienstverlening en vernieuwen onze reeds bestaande ICT-oplossingen constant. Zo zijn onze fietsbarometer, groenzoeker, de eikenprocessierupskaart en het landbouwkompas sprekende voorbeelden van onze digitale dienstverlening naar lokale besturen, bedrijven en burgers. Ja, ICT-ondersteuning, het leggen van die digitale puzzel voor morgen, dat vraagt uiteraard een digitale mindset. Dat kunnen we alleen maar creëren door al onze medewerkers toegang te geven tot dezelfde functionaliteiten. Toen we dit jaar te horen kregen dat Microsoft anders zou omgaan met licenties en dit zou betekenen dat niet al onze medewerkers nog toegang zouden hebben tot dezelfde functionaliteiten, was de keuze voor de deputatie snel gemaakt. Door een bijpassing van 240.000 EUR kunnen we vermijden dat er verschillen zouden ontstaan tussen onze medewerkers. Want het blijft gewoon een zaak om al onze medewerkers die digitale vaardigheden van morgen te kunnen bijbrengen. Dit doen we met een kwalitatieve projectwerking met ondersteuning van de ICT-helpdesk en van de productteams. Het blijft ook een uitdaging om die kennis te borgen in een moeilijke arbeidsmarkt. We trekken dan ook vol op de kaart van jong talent en permanente ontwikkeling van vaardigheden. Want beter dan welke leverancier ook zijn het onze ICT-medewerkers die de noden van de markt het best kennen.

Ja, informatieveiligheid. Als provinciale overheid moeten we en willen we natuurlijk met de nodige zorg omgaan met de gegevens die we uitwisselen met lokale besturen. Maar ook van bedrijven en burgers. Ons jaarlijkse informatieveiligheidsplan zorgt ervoor dat de zorg wordt

doorgedrongen in de verschillende ICT-projecten. Onze Data Protection Officers vertalen op hun beurt de evoluerende wetgeving in passende ICT-maatregelen. Jaarlijks wordt een actieplan opgesteld dat we via het interne auditprogramma nauwgezet opvolgen. Cyber security, ja, het jaar 2022 zit uiteraard nog vers in ons geheugen. Meerdere overheidsdiensten, zowel binnen als buiten onze provinciegrenzen, werden getroffen door cyberaanvallen. De cyber security wordt als een strategisch risico opgevolgd binnen ons bestuur. Een harde garantie, dat het ons nooit zal overkomen, die hebben we niet. Zeker niet door de wereldwijde professionalisering en de ongeziene middelen waarover cybercriminelen beschikken. Maar we zetten wel een strategie uit, om de mogelijke impact van een cyberaanval, zoveel mogelijk te beperken. Verschillende beveiligingsmaatregelen op proactief en reactief vlak, ze vullen elkaar daarbij aan. Door regelmatige externe assessments en we zetten ook in op ethical hackers en we bekijken zo hoe we eventuele zwakheden in onze bescherming van de systemen kunnen wegwerken. Maar we leren ook uit die andere cyberaanvallen. Dat levert ons gewoon waardevolle informatie op die ons beter kunnen beschermen naar de toekomst toe. Ook hier stelden we als deputatie extra middelen ter beschikking, bovenop de structurele budgetten, om enkele voorstellen versneld te implementeren. Maar ondanks de verschillende technische maatregelen die we nemen blijft de mens toch vaak de zwakste schakel. Een verplichte basisopleiding rond cyber security behoort dan ook tot een van de maatregelen uit het pakket, samen met allerhande andere sensibiliseringscampagnes.

En ja, innovatieve technologie. Ik haal er één aan, ChatGPT. Wie heeft het het afgelopen jaar, nog niet getest? Ik vermoed bijna iedereen hier in de zaal. Sinds de lancering van ChatGPT het afgelopen jaar is die innovatieve technologie, zoals artificiële intelligentie, niet meer weg te branden uit het nieuws. De innovatieve technologie vond een ingang aan een razendsnel tempo. Zo snel, dat de wetgeving daarrond nog achterloopt. We beseffen heel goed binnen de provincie, dat deze technologie onze medewerkers in de toekomst zou kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van hun taken. Maar net zoals we onze kinderen willen behoeden om elke boekbespreking vanaf nu door ChatGPT te laten maken, willen we ook hier voorzichtig mee omspringen. We verkennen wat het binnen onze organisatie zou kunnen betekenen, zonder daarbij de verschillende ethische en wettelijke vraagstukken uit het oog te verliezen. We informeren dus onze medewerkers over wat AI inhoudt, waar je het kan tegenkomen en hoe je er zeer bewust, kan mee omgaan. En voor wie wil mee zijn, de volgende uitdaging wordt naar het schijnt, Pika Labs. Waarbij tekst wordt omgezet in een animatiefilmpje, met behulp van AI. En geloof me, ik heb ook moeten navragen, wat het betekent of wat het is. Want ik kende het ook niet. Maar ja, zo zijn we dus met vrije tijd, personeelsbeleid, communicatie en ICT alvast klaar voor een uitdagende toekomst. Want ook al is het het laatste jaar van de legislatuur, net zoals vorig jaar springen we erin. En dat ook volgend jaar met een frisse ijsberenduik in De Lilse Bergen en vliegen we er met al onze collega's samen in, in 2024. Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mevrouw Colson.

Nr. 4/10 van de agenda

Tussenkoms t van mevrouw Wendy Weckhuysen over het provinciale toerismebeleid. Kansen en realisaties.

VOORZITTER.- Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Weckhuysen.

Mevrouw WECKHUYSEN.- Dank u wel, gedeputeerde voor de mooie toelichting, beste collega's. Meer dan de helft van de Vlaamse projectmiddelen voor toerisme, wel zo'n tweeënvijftig procent, ging naar de projecten in onze provincie Antwerpen. Limburg volgt daarna met eenentwintig komma vijf procent, West-Vlaanderen krijgt iets meer dan elf procent, Vlaams-Brabant bijna acht procent en Oost-Vlaanderen een goede zes procent. Dat betekent alvast, dat

onze provincie veel mooie toeristische troeven heeft. Ook de provinciale Dienst Vrije Tijd en uiteraard TPA, zetten zich sterk in met betrekking tot toerisme.

Een eerste vraag is, of we er dan ook in slagen om als provincie, om die Vlaamse middelen ook binnen te halen voor uitwerking van de doelstellingen die zijn vastgelegd in onze strategische plannen voor toerisme voor deze legislatuur. Hoeveel van de Vlaamse middelen gingen naar projecten waar ook onze provincie bij betrokken is? Een tweede vraag gaat over het provinciaal geactualiseerd strategisch plan voor het toerisme in de Kempen. Daar werd immers bepaald welke type plekken, activiteiten en ontmoetingen in de Kempen, net die impactvolle vakantiebeleving meebepalen en beïnvloeden.

Deze tien hefboomplekken, activiteiten, ontmoetingen werden aangeduid, als erg belangrijk in de strategische visie. Als hefboomplekken worden genoemd, het Nationaal Park Kalmthoutse Heide, de Kempense Meren, de Kolonies, de Grote Netevallei en de Kleine Netevallei. Als hefboomactiviteiten worden genoemd, het Kampeerpact en het Traject Kempense keuken. Als hefboomontmoetingen worden genoemd: versterken Kempengevoel, toepassen travel journey cycle en de Kempen tips, What's on?, Tips to Do. Zijn we er als provincie in geslaagd om alle doelstellingen rond deze plekken, activiteiten en ontmoetingen te halen? Welke stappen worden er in het laatste jaar van deze legislatuur 2024, nog genomen? En tot slot, ten derde, ook voor Scheldeland werd een eerste strategische visie 2025 Toerisme opgemaakt. Samen met onze partners is het daar de ambitie dat we een straffere positie innemen en uitspelen. Bedoeling is ook om Scheldeland bekender en meer visibel nog te maken. Een belangrijke ambitie in onze regio. Wordt hier in 2024 ook nog extra op ingezet? Dank je wel voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank je wel, mevrouw Weckhuysen.

Nr. 4/11 van de agenda

Tussenkomst van de heer Louis Schoofs over APB Toerisme.

VOORZITTER.- Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Geachte gouverneur, voorzitter, ondervoorzitter, deputatie, collega's. Ik wil voor eerst, een zeer gemeend compliment maken rond het project Drempelvrij. Ik vind wat we daar presteren, daar mogen we echt fier op zijn. En ik vind, dat het een project is, het zijn veel projecten, het is een netwerking. Het gaat meer om fysieke elementen, het is ook een netwerking die een verbinding maakt tussen persoonsgebondenheid en ruimtelijkheid. Misschien zit daar veel. Ik vergelijk het ook een stukje met het traject Stroom waar ik gisteren op alludeerde. Mijn vraag gaat echter over iets anders en iets, dat vind ik jammerlijk, nog niet hebben kunnen pakken. Dat is een degelijk meetinstrument, dat zowel Departement Toerisme als TPA sturing geeft. In de highlights voor 2024 bij kennisprocessen, lees ik terecht, Business Intelligence, BI-tool, aankomsten en overnachtingen, in functie van een TPA-beheersdashboard, opstart provinciaal fietsonderzoek in samenwerking DMOB en oplevering regio-onderzoek vakantiegangers in Vlaanderen. Ik denk, ook in het TPA wordt dat gezegd, we missen een goed meetinstrument. Daar wordt ook gezegd dat er aan een nieuw meetinstrument gewerkt wordt en dat is ook goed. Maar om dat te ondersteunen toch mijn vragen. De huidige beschikbare cijfers missen een degelijke onderbouwing om beleidsturend te zijn. Dat heb je echt nodig. Mijn vragen zijn dan ook, wordt er in 2024 een project gestart om een degelijk adequaat meetinstrument op te zetten? Is dat een blauwdruk? Effectieve opstart, je gaat dat niet van dag op dag hebben, dat is evident. Worden hiervoor voldoende werkingsmiddelen voorzien? Zowel qua personeel, zowel competenties als financiën. En wat is de plaats van dat adequaat meetinstrument? Zit dat in het Departement Toerisme, zit dat in TPA Toerisme? Dat zijn mijn vragen.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Schoofs. Gedeputeerde Colson heeft het woord.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, mevrouw Weckhuysen, dank u wel. Ik denk dat we de mening delen. Wat de troeven betreft. Dat kunnen we alleen maar beamen dat we er veel hebben. Een antwoord op uw eerste vraag. Het klopt, dat die tweeënvijftig procent waarvan u spreekt. Ja, dan refereert u vermoedelijk naar een persbericht uit april 2023, van uw partijgenoot Loes Vandromme over de besteding van de subsidies, voor toeristische projecten in 2022. De Vlaamse overheid kende in 2022 in totaal voor meer dan honderdneuentwintig miljoen aan subsidies toe. Lazen we in dat bewuste artikel, gevolgd door de percentagegewijze verdeling per provincie, die u zonet uitsprak. We hebben die cijfers indertijd laten nakijken. Daaruit bleek dat uw collega zich in haar persbericht wellicht had gebaseerd op een Vlaams subsidieregister. Belangrijk hierbij is wel, dat de cijfers in het subsidieregister verwijzen naar de gemeente, waar de maatschappelijke zetel van de ontvangende entiteit gevestigd is. Dat leidt tot enkele bizarre conclusies. Projectsubsidies voor de Hasseltse Herkenrode Abdij worden hier bijvoorbeeld in Antwerpen gerekend, aangezien Herita daar zijn hoofdzetel heeft. Er gaat om diezelfde reden zelfs een kleine subsidietransfer naar een jeugdverblijf in Wallonië. Die percentages zijn dus niet geheel correct, maar de grootorde van de verdeling wellicht wel. Om die tweeënvijftig procent voor onze provincie te verklaren is het belangrijk te benadrukken, dat het merendeel van het percentage op basis van directe toewijzing door de Vlaamse regering, gaat naar de steden Antwerpen en Mechelen. Vooral voor grote infrastructuurprojecten, zoals het nog te realiseren Vlaams Culinair Centrum en een nieuw congres- en evenementencentrum.

Volgende specifieke projecten werden door de provincie Antwerpen binnengehaald via relanceoproepen of impulsprogramma's van Toerisme Vlaanderen. Ik dacht, dat we hier een slide bij hadden voorzien, maar die, ja, die verschijnt al op het scherm. Dank u wel. Daar zie je toch wel heel wat projecten waar we als provincie een subsidie binnenhalen. Voor alle duidelijkheid, je ziet, het totale projectbudget, ongeveer de helft daarvan is een subsidie. Waaronder dus ook waar ik net van sprak, die Kleine Nete momentjes. Samen gaat het dus bijna om anderhalf miljoen euro aan Vlaamse projectmiddelen, dat naar projecten gaat, waar onze provinciale werking bij betrokken is. Alle projecten in de Kempen passen binnen het beleidskader van het Strategisch Plan Toerisme voor de Kempen. Met betrekking tot uw tweede vraag over het Strategisch Plan Toerisme Kempen. Ja, het huidige loopt nog tot 2025. Dat wil zeggen, dat alle doelstellingen dus nog niet gerealiseerd zijn. Sommige trajecten worden nog maar net opgestart. Voor de hefboomplekken hebben we ervoor gezorgd, dat al onze eigen producten, dus tien wandelkaarten en één fietskaart, in een volledig nieuw jasje zitten. Waar mogelijk werken we geïntegreerd samen met de respectievelijke gebiedsprogramma's van de provincie Antwerpen. Dit gebeurt zeer succesvol voor de Kleine Nete en de Grote Nete, waar we het project ondersteunen met steun van Toerisme Vlaanderen. Dus die Kleine Nete momentjes, maar ook Pinzieleke. In de regio Kempense Meren ondersteunen we met een Kempen subsidie een project de Put van 't Rauw, waar we de toeristisch recreatieve ontsluiting ondersteunen. Voor de koloniën zetten we maximaal in op de promotie van de erkenning tot Unesco Werelderfgoed door te investeren in onder andere de Zomerzoektocht van het Davidsfonds, het ontwikkelen van een podcast en het subsidiëren van de eyecatcher, die in de toekomst er nog komt.

Op de Kalmthoutse Heide zijn en blijven we nauw betrokken bij toeristische recreatieve ontsluiting, ook nu het grenspark voorlopig niet erkend wordt als nationaal park. Hefboomactiviteiten en de Kempen keuzes, Stoer Stappen, Avontuurlijk water en Logeren 'op Den Buiten', nemen we continu mee in de marketing en promotiecampagnes. Samen met de partnergemeentes investeren we elk jaar een driehonderd zestigduizend euro, verspreid over een gezonde marketingmix. Met de kampeersector werken we intensief samen en sloten we het Kampeerpact af, om de provincie Antwerpen dé kampeerprovincie van Vlaanderen te maken. We investeerden zo de afgelopen jaren, in het verbeteren van het imago, verhogen van rendement en de omzet. Ook op Vlaams niveau zorgen we via Kamperen in Vlaanderen voor verhoogde publicitaire aandacht voor kamperen binnen Vlaanderen Vakantieland. In 2024 starten we een traject op rond de hefboomactiviteit Kempense Keuken. Alle bovenstaande

elementen moet ervoor zorgen, dat het Kempen gevoel groeit. Ook in 2024 maken we werk van een evaluatie van het huidige strategisch plan voor Toerisme in de Kempen richting de volgende legislatuur. En wat de ambities van Scheldeland betreft voor volgend jaar en verder. In 2024 zetten we in op binnenlandse promotie en sectorwerking met vakantiemakers. Dat doen we nu nog samen met onze hoofdpartner Toerisme Oost-Vlaanderen en alle betrokken Antwerpse en Oost-Vlaamse gemeentes en steden. En vanuit een eigen toeristische projectwerking, getrokken door Toerisme Provincie Antwerpen. Die laatste werking staat dichtbij de intergemeentelijke inspanningen, die geleverd worden vanuit Toerisme Klein-Brabant en Toerisme Rupelstreek.

Tegelijkertijd wordt er ook in 2024 ingezet op een toekomstige samenwerking om voor ongeveer dezelfde betrokken Antwerpse gemeentes en stad Antwerpen een bestemmingsbeleid te voeren van onder de vlag van het Nationaal Park De Scheldevallei. In de voorbereiding van het Vlaamse park zaten TPA en de provincie mee aan tafel, om het masterplan en een operationeel plan vorm te geven, om zo de toeristische recreatieve verhaallijnen en de strategische ambities mee te bepalen. En dat willen we natuurlijk als partner binnen het Nationaal Park, mee trachten te realiseren.

Mijnheer Schoofs, dank u wel voor het compliment wat Drempelvrij betreft. Ik ga dat ook zeker doorgeven aan ons team die daar heel hard aan werken en ook de klankbordgroep. Ja, het klopt, dat TPA geen alomvattend meetinstrument heeft, om de impact en effect van diverse projecten te meten. In principe wordt bij aanvang van een project, een nulmeting opgezet rond minstens één van de hoofddoelstellingen, om daar op het einde mee af te meten. TPA-werking telt binnen de BBC en andere managementsystemen en enkele indicatoren, die per kwartaal worden opgevolgd. Voor elk van onze bestemmingsmerken Kempen Scheldeland en Vlaanderen Vakantieland, wordt de effectiviteit van de marketingcampagne gemeten. Dat kan op een consequenter en op elkaar afgestemde en zeker performante, manier. Hiervoor bestaan ambities in 2024. Binnen het TPA is er een kennisteam, dat zich ook toelegt op cijfers, trends en statistieken. Extra personeels- of werkmiddelen zijn hiervoor momenteel niet specifiek voorzien. De meest performante werkingen worden op beschikbare basisdata gemeten en gerapporteerd aan de Raad van Bestuur via een dashboard. Fietsen en logeren, is dat dan. Betrachting is, om deze rapportage in 2024 en de volgende, fors te gaan verbeteren. Het is ook niet zo, dat we momenteel helemaal blindvaren, de gemaakte beleidskeuzes niet zouden kunnen motiveren, niet zouden kunnen evalueren of zouden kunnen bijsturen.

Omdat u er zelf reeds naar verwees in uw vraagstelling, geef ik u graag nog een voorbeeld van het project Drempelvrij Toerisme. Waarin we willen bouwen aan inclusief toerisme, door allerhande drempels voor die vrijetijdsparticipatie weg te werken. Dat kende natuurlijk een forse versnelling deze legislatuur. In het begin lag dat accent voornamelijk op leren kennen van de doelgroepen en specifieke drempels, waar ze tegenaan lopen. Maar daar is een actieplan uit voortgevloeid en uitgevoerd. Soms zijn die acties succesvol, soms ook niet. We hebben wel degelijk voor velen een verschil gemaakt. En dat kunnen we wel meten. Want vandaag telt onze provincie in totaal vierendertig Rap op Stap-kantoren. Dat kon u deze week ook al via een persbericht vernemen. Oftewel, tweeënveertig procent meer dan het afgelopen jaar. Dankzij dit project liggen ongeveer plus vijfentwintig procent van alle Vlaamse kantoren in onze provincie. En dat garandeert, dat we aan financieel kwetsbare personen toch wel een vlotte toegang kunnen bieden tot betaalbare vakanties en uitstappen. Samen met het Routebureau, die Scheldeland route geüpdatet. Die tweeënzeventig kilometer lange route leidt je langs een twintigtal bezienswaardigheden, attracties en reca, die nu toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers. Er werden elf rolstoelvriendelijke wandelingen in en rond de acht provinciale domeinen uitgerold, goed voor in totaal meer dan veertig kilometer gescreende trajecten. Er werd geïnvesteerd in aanlooproutes, parkeerplaatsen en toegankelijke rustpunten en er werden twee terreinrolstoelen aangekocht. Alle wandelkaarten kregen een update en er werden drempelvrij suggestielussen opgenomen.

De iconfietsroute van de Kempen, dus de Kempenroute werd voor negentig procent volledig toegankelijk gemaakt. Voor de overige tien procent kan de gebruiker zelf inschatten wat haalbaar is op basis van foto's. Bij de grote obstakels werd een omleiding voorzien. Dat geeft de

rolstoelgebruiker alle bouwstenen die nodig zijn om zelf een fietsvakantie of een wandelvakantie samen te stellen. Traject van honderd kilometer toegankelijke logies en reca, maar ook de bezienswaardigheden worden opgesomd, activiteiten, verhuur van fietsen en dergelijke, het volledige, de optie van een buddywerking via Kompaan, en zo verder. We hebben Hospitality+, dat project gelanceerd. Daar liepen negen logies in 2023, een traject met Casa Ametza voor de opstart van een zorgnetwerk. We streven daarbij naar een totaal van vijftwintig logies tegen eind 2025. Zeven attracties liepen onder begeleiding van VZW Symfoon een traject in functie van het verminderen van drempels voor blinden en slechtzienden. Dat was onder andere Hidrodoe in Herentals, Technopolis, de Abdij van Bornem, het Speelgoedmuseum, het Gasthuismuseum en Tabloo in Dessel. En twintig attracties in de provincie Antwerpen lieten zich screenen voor toerisme voor autisme. Dit resulteerde telkens in een visueel stappenplan. Zeventien logies in onze provincie kozen voor een autismevriendelijke aanpak. Dus elf B&B's, vakantiewoningen, hostels en campings gaan zo nog een stap verder, om een ontspannende vakantie aan te bieden voor iedereen.

Dus ja, collega Schoofs, ik kies bewust voor het project Drempelvrij, als voorbeeld. U en ik weten dat we niet voor elk toeristisch project of marketingcampagne de output grondig kunnen meten, hoezeer we dat allebei ook zouden wensen. U weet, dat ik uw vraag naar meten is weten, absoluut steun. We hebben het daar in de Raad van Bestuur ook regelmatig over en we willen in 2024 dan ook verder werken aan een strategie om voor die projectlijnen die op de planning staan scherpere indicatoren, te gaan formuleren. En die meetmethodes of andere instrumenten echt wel uit te denken om te hanteren bij de start en nog minimum bij die start ook een nulmeting te gaan voorzien. Tijdens het project en na de oplevering kunnen we zo die resultaten, effecten van onze campagnes, dan ook in kaart brengen en in de toekomst nog meer beargumenteerde beleidskeuzes maken. Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Colson. Ik kijk eventjes rond. Als er geen verdere vragen, mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ik denk dat je gelijk hebt rond Drempelvrij. Je hebt gelijk. Ik denk, dat we daar, oh nee, is toch zo. Ik denk dat je daar de kwaliteiten heel goed in kaart brengt. Waarom ook denk ik, omdat je de netwerken goed in kaart brengt. En ik herinner me vanuit de TPA Toerisme dat er ook gezegd is dat je eigenlijk geen netwerken mist. Dat je ook denkt dat je ze hebt. Het mooie van dat project is, dat het niet gigantisch is, maar het heeft wel heel grote impact. Ik denk dat je er daar bent en of de rest. We zeggen hetzelfde denk ik, op dat vlak. Dat, grotere trajecten, ja, daar zijn de meetinstrumenten niet, oké. Maar ik denk, op het kwalitatieve niveau, heb je ze.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, dank u wel. Ja, ik denk ook wat Drempelvrij betreft, dat we daar inderdaad aan tafel zitten met heel gespecialiseerde partners die de situaties heel goed kunnen inschatten, die de praktijkervaring hebben. En dat het de grotere groep wat toerisme betreft of de meetbaarheid van inderdaad onze logies, dat het dan net iets moeilijker maakt. Dat weten we ook, dat we daar soms moeten wachten op de cijfers van het FOD, die soms achterlopen. En daar is absoluut zoeken naar mogelijkheden of manieren om die meetbaarheid in eigen huis te krijgen. Dus dat is inderdaad de opdracht, die we onszelf hebben gegeven voor de komende maanden.

VOORZITTER.- Dank je wel. Ik kijk eventjes rond. Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Ja, heel kort. Ik zit ook in de Raad van Bestuur. En inderdaad, dat Drempelvrij Toerisme is een heel waardevol principe, een goed project. Alleen spijtig vond ik het stuk van de vouchers, die verdeeld zijn via de Rap op Stap-kantoren, als ik me niet vergis. Waarvan blijkt dat er toch een aantal drempels die niet bekend waren, boven kwamen. Eén ervan was, mensen kregen wel een voucher ter beschikking om te gaan logeren. Maar dan bleek het vervoer naar dat domein of die verblijfplaats een onoverkomelijke hinderpaal. Dus ja, daar heeft men gezegd in de Raad van Bestuur, om daar op zoek te gaan naar oplossingen om toch die vouchers die ter beschikking gesteld worden, ja, te kunnen laten gebruiken.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, die vouchers, voor alle duidelijkheid. Dat ging natuurlijk over onze actie die we eind vorig jaar hebben gedaan rond De Warmste Week. Waar dat we producten of vouchers hebben verzameld om aan mensen in kansarmoede te geven, in dat kader. Dat hebben we verdeeld inderdaad via de Rap op Stap-kantoren. Bij nader onderzoek bleek dat die niet allemaal waren opgeëist, dus opgevraagd. Daar waren wel inderdaad nog een aantal andere drempels. Dat kan ons alleen maar helpen om erin bij te leren, denk ik. Het voordeel lijkt mij dat er nu zoveel extra Rap op Stap-kantoren in mensen hun buurt bijkomen en dat het makkelijker zal worden om mensen in de regio meer te sturen richting laagdrempelig aanbod van vakantie initiatieven.

VOORZITTER.- Dank je wel.

Nr. 4/4 van de agenda

**APB Toerisme Provincie Antwerpen. Meerjarenplan 2020–2025 en
Kredieten 2024. Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

Titel IV en het artikelen 236 van het Provinciedecreet.
De beheersovereenkomst.

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 26 november 2015 oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2016 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

“De promotie van de regio’s Kempen en Scheldeland op de binnenlandse markt. Samen met andere vakantiemakers (gemeenten, verenigingen en ondernemers) ontwikkelen we de Kempen en Scheldeland verder als attractieve toeristische bestemmingen. We helpen de rendabiliteit van de toeristische ondernemers in de provincie Antwerpen te verhogen. We ondersteunen ook initiatieven van andere merken - zoals Vlaanderen of provincie Antwerpen - als die draaien rond vrije tijd en/of onze andere kerntaken kracht bijzetten; de focus ligt daarbij vooral op logies, fietsen of bier.”

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 14,8 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- De stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- Project WandelWijzer;
- Project Kleine Netemomentjes;
- Project Pinzieleke.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf wordt voorzien om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan:

- 2024: 1.801.532 EUR
- 2025: 1.833.524 EUR
- 2026: 1.870.196 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 29 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen (TPA) worden goedgekeurd.

Artikel 2:

De provincieraad keurt goed dat het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen (TPA) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 1.801.532 EUR ontvangt.

VOORZITTER.- Als er geen vragen meer zijn, dan kunnen we overgaan naar punt 4.4 van de agenda. Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. Stemming van punt 4.4 kan starten. Oh, wablief? Nee, punt 4.4. Hier op de agenda staat APB Toerisme. Ja. Ja, dat hebben we toch gedaan? Campus Vesta is al gedaan. Dat was nog bij gedeputeerde De Haes. Het is dus nu punt 4.4 van de agenda. Ja, ze zullen het aanpassen, maar ik kan nu niet op het scherm. Maar het is wel duidelijk, de stemming van APB Toerisme Provincie Antwerpen. De stemming kan starten of kan verder gaan. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming is als volgt, 34 aanwezigen, 34 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 34 stemmen ja.

Nr. 4/7 van de agenda

EVAP Stichting Kempens Landschap SON. Meerjarenplan 2020–2025 en Kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

De artikelen 238 tot 240 van het provinciedecreet
De samenwerkingsovereenkomst

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 24 oktober 2019 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm "Stichting Kempens Landschap SON", afgekort EVAP SKL SON goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2021 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht:

"De verwerving, de bescherming, de valorisatie en het gebeurlijk herstel van het leefmilieu, het landschap, natuur- en cultuurpatrimonium in de provincie Antwerpen; inzonderheid de instandhouding, het herstel en beheer, de ontsluiting van beschermd goederen in haar bezit of in haar beheer, waardoor een

voorbeeldrol op vlak van onroerendergoedzorg wordt opgenomen en bijdragen aan het verhogen van het draagvlak.”

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 16 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- De stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- De aankoop kasteel van Westmalle.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan:

- 2024: 2.617.330 EUR
- 2025: 2.666.498 EUR
- 2026: 2.716.650 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAP vastgesteld op 24 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap Stichting Kempens Landschap son (SKL).

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Stichting Kempens Landschap son (SKL) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 2.617.330 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dan punt 4.7 van de agenda. Dat is weer Campus Vesta, dat klopt ook niet. EVAP Kempens Landschap, Meerjarenplan 2020-2025, Kredieten 2024. Vragen we de goedkeuring. Dat zal ook aangepast worden. Goed, de stemming kan starten van punt 4.7.

De heer De Haes, gedeputeerde.- Campus Vesta kan wel wat centen gebruiken.

De heer Lemmens, gedeputeerde.- Nee, al die kredieten gaan daar naartoe, collega. Pas op, hè.

VOORZITTER.- Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. De stemming is als volgt, 33 aanwezigen en 33 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 33 stemmen ja.

Nr. 4/12 van de agenda

Tussenkomst van mevrouw Catherine François in verband met voorrang verlenen in recreatiedomein De Nekker aan inwoners van de provincie Antwerpen.

VOORZITTER.- Het woord is aan mevrouw François voor haar tussenkomst.

Mevrouw FRANÇOIS.- Geachte gouverneur, gedeputeerden, voorzitter en allen hier aanwezig. In het begin van de zomer werd het recreatiedomein De Nekker overspoeld door een grote toestroom van bezoekers vanwege het warme weer. Ondanks de beperkte capaciteit van drieduizend bezoekers tegenover vierduizend voordien, had het domein moeite om aan de enorme belangstelling te voldoen. Het management van De Nekker heeft snel aangekondigd dat het domein volzet was en dat wachten zonder enige inkomkaarten nutteloos was. Ondanks deze mededeling zijn er toch jongeren uit Brussel gekomen. Sommigen zelfs zonder identiteitskaart, terwijl op sociale media gecommuniceerd werd dat dit verplicht was. Dit heeft geleid tot chaotische taferelen en vertragingen aan de kassa's. Alsook, bijkomend, het taalprobleem. We begrijpen de zorgen van het personeel en de frustraties van de Mechelaars en omgeving. We vernamen dat bezoekers buiten de provincie meer zouden moeten betalen. Maar dat vinden wij niet zo eerlijk omdat wie wil genieten van een rustige familiedag, hier de dupe van is. Wij vinden wel dat burgers uit eigen provincie voorrang moeten genieten. Ik stelde hier in juni de vraag om voorrang te geven aan bezoekers van eigen provincie, omwille van de provinciebelasting. En de deputatie zou deze mogelijkheid onderzoeken. Vandaar de vraag, of de deputatie al onderzocht heeft of er mogelijkheid is om voorrang te geven aan bezoekers uit eigen provincie, omwille van de provinciebelasting. Indien deze mogelijkheid niet haalbaar is, kan de deputatie dan voor 2024 de capaciteit niet terug verhogen van drieduizend naar vierduizend bezoekers? Alvast bedankt voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel.

Nr. 4/13 van de agenda

Tussenkoms van mevrouw Ilse Van Dienderen over exotenbestrijding in de provinciale domeinen - beheerplannen.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Goedemiddag collega's, gedeputeerde. De provinciale domeinen. Te koesteren goed of te koesteren activiteit van onze provincie. Dat zijn eigenlijk mooie plekjes niet alleen om in te gaan wandelen, maar het zijn ook mooie plekjes qua biodiversiteit. En een van de uitdagingen in het kader van de biodiversiteit is dat er invasieve exoten gesignaleerd worden. Ik verwacht dus ook, dat ook die in onze provinciale domeinen huishouden om het zo te zeggen. Die invasieve soorten, dat is problematisch voor de diversiteit, omdat hun aanwezigheid in hun land van herkomst, dat zijn exoten dus ze komen van elders, dat die in hun land van herkomst, geen problemen zijn voor de biodiversiteit. Maar hier kunnen ze woekeren en kunnen ze een grote bedreiging zijn voor onze biodiversiteit. Een van die soorten die in bossen als een invasieve inheemse soort wordt bestempeld, is de Amerikaanse eik. Een nadeel van die soort is dat die een brede en dichte kroon heeft en een slecht verterend blad. Dus dat is allemaal slecht voor dat bos ecosysteem in de provinciale domeinen. Ik vond het wel leuk om hier zo een tussenkomst te doen. Omdat ik een artikeltje las vorige week in Vilt, over hoe de stad Arnhem daarmee omgaat. De stad Arnhem die heeft een creatieve oplossing gevonden. Die laat varkens grazen in haar groendomeinen om die eikels van die Amerikaanse eik op te eten. Dus ja, ik dacht, dat is wel iets, dat is wel iets leuk. Tegelijkertijd ook, ja, is dat eigenlijk een nieuw type van landbouw zegt, een nieuw type van agro natuurbeheer kan je zeggen.

Daarom triggerde het mij om hier de vraag te stellen van, hadden jullie al van die een techniek gehoord? Wordt die ook toegepast in de provinciale domeinen? Want die Amerikaanse eik dat is een typische Kempense Amerikaanse woekerende soort die vaak en overal voorkomt. Dus dat zou kunnen zijn, dat ook varkens in onze provinciale domeinen een oplossing zouden kunnen zijn. Ja, toch, goed plan hè? Dus ik dacht, ik doe de suggestie, wie weet hebben jullie er wel oren naar. Dan trek ik de vraag toch wat breder, want die invasieve soorten, ik zeg het, dat is voor de biodiversiteit wel een probleem. Het gaat over bijvoorbeeld stierkikkers. Maar ook over ja, waterplanten, die onze waterlopen dicht doen groeien en dergelijke. Maar ik vroeg me dus af, hoe zit het eigenlijk met de beheerplannen van de provinciale domeinen? Welke hebben er, welke hebben er niet? Welke maatregelen worden genomen in de strijd tegen invasieve exoten? En welke maatregelen hebben jullie vanuit jullie ervaring al uitgetest op hun succesvolheid? Dus ik ben benieuwd om te weten wat jullie doen in het kader van exotenbeheer. Ik vroeg mij dan ook af, is er ruimte voor experiment? Welke experimentele maatregelen zouden kunnen worden toegepast? En, die varkens van Arnhem, kunnen die ook een plek krijgen in onze provinciale domeinen? Dat is eigenlijk mijn vraag. Ik kijk met veel belangstelling uit naar uw antwoord gedeputeerde.

VOORZITTER.- Dank je wel, mevrouw Van Dienderen.

Nr. 4/15 van de agenda

Tussenkoms van mevrouw Ann Bakelants over het Vrieselhof bestaat 50 jaar.

VOORZITTER.- Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Goedemiddag, voorzitter, ondervoorzitter, griffier, mevrouw de provinciegouverneur, geachte leden van de deputatie, collega's raadsleden. Mijn eerste tussenkomst gaat over het Vrieselhof. Het Vrieselhof bestaat vijftig jaar. In het voorjaar bracht

ik een bezoek aan dit mooie provinciale domein in Oelegem-Ranst. Het domein omvat het kasteel Vrieselhof met een bijbehorend geometrisch aangelegd park en is gelegen in de vallei van het Groot Schijn. Het domein is goed onderhouden en erg aantrekkelijk. Je kan er heerlijk wandelen of fietsen of genieten van een hapje of een drankje in de brasserie de Remise. Collega Colson had er zojuist al naar verwezen, het Vrieselhof is een van de zes groendomeinen in onze provincie die dit jaar de Green Flag Award ontving. Een Green Flag Award is een bekroning voor goed beheer, slim management en kwalitatief aanbod. Parken die zich kandidaat stellen worden uitgebreid bezocht door een jury en gescreend. Het behalen van die titel zou ook een engagement voor de toekomst inhouden. Een Green Flag moet namelijk elke jaargang opnieuw verdiend worden.

Binnenkort bestaat het Vrieselhof vijftig jaar. Het Rivierenhof vierde onlangs ook zijn honderdjarig bestaan en dit werd uitgebreid gevierd. Er werd ook veel in geïnvesteerd, bijvoorbeeld door de bouw van een nieuw technisch centrum en de renovatie van het kasteel Rivierenhof. Voor zover ik weet, is er voor het Vrieselhof enkel budget voorzien om de parking heraan te leggen. Graag wil ik alvast sinds informeren welke mogelijke evenementen voorzien zijn tijdens dit feestjaar? Of wordt de viering gekoppeld aan een bestaand groot evenement? Worden verenigingen en buurtbewoners hierbij betrokken? Het domein heeft naar mijn mening ook veel potentieel voor nog andere activiteiten of beurzen, naar mijn mening. Dus zijn er naast de parking ook andere investeringen gepland? Een speeltuin is er in het domein niet. Misschien iets om over na te denken? Welke doelen en afspraken zijn er gemaakt om het domein nog te verbeteren in het kader van de Green Flag Award? Thema's als erfgoed, toegankelijkheid, biodiversiteit, natuureducatie en versterking van de natuurwaarde zijn aandachtspunten, van de internationale organisatie Keep Britain Tidy, die het Vrieselhof bekroonde met die titel.

De voorbije weken was er ook een zware regenval zodat het wandelpad de zwarte route blank was. Ook het Vlonderpad stond onder water. Misschien kunnen er structurele maatregelen genomen worden naar de toekomst toe om dit te vermijden. Ik weet ook wel dat men de keuze heeft gemaakt om bepaalde delen in het park wat te laten verwilderen en ook als waterbuffer te gebruiken. Dat is natuurlijk oké, maar er is soms wat te weinig aandacht voor echte bosvorming. Dan tot slot nog mijn vraag, zal er ook zoals bij het honderdjarig bestaan van het Rivierenhof, een boek uitgebracht worden?

Nr. 4/14 van de agenda

**Tussenkomst van mevrouw Ann Bakelants over
samenwerkingsmogelijkheden in verband met (Geestelijke) Gezondheid
(Andante en UA) in het Rivierenhof.**

Mevrouw BAKELANTS.- Dan mijn volgende vraag. Dat gaat over de samenwerkingsmogelijkheden in verband met geestelijke gezondheid in het Rivierenhof. Tijdens de Commissie Vrije Tijd, Personeel en ICT werd er gemeld, dat er naar samenwerkingsmogelijkheden gezocht worden in verband met de geestelijke gezondheid in het Rivierenhof. En dit met partners zoals Andante en de Universiteit Antwerpen. Geestelijke gezondheid, mentaal welzijn is een erg belangrijk thema. Ik werk ook zelf in die sector dus ik ben wel erg benieuwd wat dit project inhoudt. Gaat dit over vormen van therapie, die zouden kunnen doorgaan in het park, wandelsessies? Uit onderzoek blijkt dat er een direct verband is tussen een wandeling in de natuur en geestelijke gezondheid. Dagelijks een halfuurtje wandelen in de natuur verbetert het mentaal welzijn en vermindert het risico op een depressie. Wandelen is dus niet alleen goed voor ons lichaam maar ook voor onze geest. Kan de gedeputeerde mij meer informatie over dit project verschaffen? Dat als een van de highlights voor 2024 werd aangekondigd in het kader van toegankelijkheid in het Rivierenhof. Dank je wel.

VOORZITTER.- Dank u wel, mevrouw Bakelants. Ik denk, dat we nu best heel eventjes een korte pauze houden vooraleer u kan antwoorden mevrouw gedeputeerde. Zodat we onze tijd een beetje kunnen indelen, want anders gaan we niet aan zes uur komen. Dank u wel en tot ziens, binnen tien minuutjes.

De vergadering wordt geschorst te 15.45 uur en hernomen te 16.03 uur.

VOORZITTER.- Dan kunnen we verdergaan met ons laatste deel van de budgetbespreking. Geef ik graag het woord aan gedeputeerde Colson.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Dank u wel, mevrouw François, dank u voor uw vragen in verband met De Nekker. Ja, dat klopt, dat in de loop van 2022 en voorafgaand aan het hoogseizoen van 2023, dat De Nekker en het provinciebestuur in samenspraak met de stad Mechelen en de politiezone ook daar, al bijkomende veiligheidsmaatregelen hadden genomen naar aanleiding van een eerder incident. Dat betrof inderdaad, maximumcapaciteit naar drieduizend, verplichting om een online ticket te kopen, verhoging van het aantal bewakingsagenten, maar ook opname en uitwerking van een toegangsprotocoll en een plaatsprotocoll. Hebben we dan inderdaad aangepast in ons huishoudelijk reglement. We koppelden daaraan een scan ook van de identiteitskaarten vanaf twaalf jaar, bovenop die toegangscontrole. We plaatsten extra camera's en we vernieuwden afspraken met de politiezone, waaronder periodieke controles. Tijdens hoogseizoen 2023 zijn de grote problemen aan de toegang gelukkig uitgebleven. Wel was er inderdaad elektriciteitspanne in Mechelen die lange wachtrijen tot gevolg had, dat was op 10 juni. En er zijn een aantal erg drukke weekends geweest met ook wachtrijen aan de inkom.

Om die druk op die ingang te verlagen en wachtrijen aan de kassa's preventief in te korten, hebben wij bijkomende maatregelen nog genomen. We hebben daarbij een extra inzet gedaan van personeel en bij grote drukte van een animatieteam zelfs, om bezoekers in de wachtrij te informeren en te sturen, eventueel de discussies daar te beëindigen en problemen direct op te lossen. En bij eventueel extreme hitte werd er ook zelfs water uitgedeeld aan de wachtenden. Ja, inzet van extra kassa's of een andere indeling van onze huidige bestaande kassa's. Er was meer en vroegere, vooral betere communicatie met betrekking tot de online tickets, identiteitscontrole en wanneer het domein volzet dreigde te raken. Dus dat communiceerden we dan via verschillende kanalen. Zowel website, sociale media van De Nekker en de politie. De led walls, banners ter hoogte van N15, banners ter hoogte van de toegang langs de Dijle voor de bezoekers die van het station Nekkerspoel kwamen. Er zijn nog inderdaad een aantal maatregelen in onderzoek in functie van de komende seizoenen. Er wordt gekeken welke maatregelen haalbaar zijn. Praktisch, organisatorisch, maar ook gewoon financieel. Wat kan er binnen de gelden, de wettelijke kaders en welke samenwerkingen zijn er mogelijk? Dat betekent ook een mogelijke herinrichting van de toegangzone in functie van efficiënter bezoekersmanagement. Het vergt mogelijk infrastructurele ingrepen en wordt dus in nauw overleg met ons Departement Logistiek onderzocht. We kijken ook naar een samenwerking met buurtwerkingen of bemiddelaars. Gedifferentieerde tarieven en/of voorrang voor bewoners van de provincie Antwerpen in overleg met onder andere juridische dienst wordt nog bekeken. Er is daarover nog geen besluit genomen. En dan koppel ik even terug naar die voorgaande. Dat vraagt ook aanpassingen infrastructureel. Dus als dat komt, zal dat eerder in een latere fase zijn,

Wat die capaciteit betreft. Voorbije jaren werd er met een maximumcapaciteit gewerkt. 2020 en 2021 was het zeventienvijftig omwille van de coronamaatregelen. 2022 en '23 werd dan die maximumcapaciteit opgetrokken tot drieduizend, dat was op vraag van Mechelen en van de politie. En vooral daar naar aanleiding van die zware overlast van 18 juni 2022. De bedoeling is wel degelijk om die capaciteit geleidelijk aan terug op te trekken. Dat gaat uiteraard hand in hand met de uitkomst van die eventuele bijkomende ingrepen, zoals een aanpassing van onze inkomzone. Maar streefdoel is wel, om vanaf 2026 terug naar een capaciteit te gaan van

vierduizend recreanten. Dus waardoor we toch wat meer bezoekers kunnen verwelkomen dan. Ja, mevrouw Van Dienderen.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen is hier niet.

Mevrouw COLSON.- Is hier niet?

VOORZITTER.- Ik weet niet. Ja, misschien beste vragen misschien van mevrouw Bakelants.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ik zal starten met de antwoorden, op de vragen van mevrouw Bakelants. Misschien eerst en vooral over het Vrieselhof. Klopt dat in 2024 viering van vijftig jaar provinciaal domein Vrieselhof wordt voorbereid. Daarover zijn dus nog geen beslissingen genomen, over welke initiatieven zullen komen en welke events of activiteiten er zullen plaatsvinden. We bekijken zeker hoe we verenigingen die actief zijn in en rond het Vrieselhof en de buurt kunnen betrekken. Dat hebben we ook gedaan in het Rivierenhof onder andere. We bekijken of er nog een publicatie komt. Maar een boek vermoedelijk, zoals in het kader van honderd jaar Rivierenhof, is niet voorzien. Wat investeringen betreft, is er op dit moment enkel voor de heraanleg van het stukje parking ter hoogte van de Remise budget voorhanden. Maar er zijn wel andere dossiers in voorbereiding. Zo is er voor de aanleg van een speelplek voor de allerkleinsten naast de Remise en de ontwikkeling van een aangrenzend stuk speelbos al plannen gemaakt. Die worden al deels uitgetekend of die zijn al deels uitgetekend, beter. Maar in de begroting 2024 is er evenwel nog geen budget voor voorzien, voor die eventuele uitvoering. In het kader van de Green Flag Awards werden recent nog verbeteringen gemaakt in de bewegwijzering. Die werden al uitgevoerd en er werden ook infobordjes voorzien, bij de aanwezige erfgoedstructuren. Ook bijvoorbeeld bij de bunkers en de bomput. Naar aanleiding van opmerkingen van de Green Flag Award jury, zullen we in de toekomst ook verder investeren in de uitbouw van een vrijwilligerswerking op het domein. De investering van de parking dan, komt dan weer tegemoet aan de voorwaarden rond toegankelijkheid.

En tot slot, nog uw vraag over de zware regenval.

Ja, het beschermd landschap van het Vrieselhof maakt deel uit van het Natura 2000-netwerk, dat is een netwerk van waardevolle natuurgebieden op Europees topniveau. In de periode van 2019 tot 2020 werden er in het Vrieselhof al grootschalige natuurinrichtingswerken uitgevoerd. Het natuurinrichtingsproject Vrieselhof, daar ging er aandacht naar het herstel en de versterking van waardevolle graslanden en heide, het voorzien van extra waterbuffering, maar ook het creëren van waardevolle elzenbroekbossen. Vernatten van het domein is dus een bewuste doelstelling, om meer natte natuur te creëren en de Schijnvallei in ere te herstellen. En dit alles met positieve effecten voor onze dierlijke bewoners. Bij zeer extreem en aanhoudende regenval, zoals het de laatste weken heeft plaatsgevonden, is een extra buffering niet voldoende. Om de overstroming van sommige lager gelegen wandelpaden en het vlonderpad te voorkomen, op het moment dat ook de bufferende broekbossen onder water staan. Deze wandelpaden worden dan tijdelijk afgesloten. We bekijken of we de situatie op termijn nog kunnen verbeteren. Maar mogelijks moeten we gewoon aanvaarden dat deze stukken natuur na een echt extreme regenval zoals nu, tijdelijk niet toegankelijk zijn. Door het bufferen van het Schijn vermindert immers ook de kans op overstromingen stroomafwaarts. Maar ik denk dat mijn collega De Haes daar net al heel wat toelichting heeft rond gegeven wat dat betreft.

Ja, ik stel voor, dat ik misschien nog snel antwoord op de resten van de vragen van mevrouw Bakelants en ik dan naar mevrouw Van Dienderen ga. Wat betreft de samenwerkingsmogelijkheden in verband met geestelijke gezondheid. Daar hebben we de samenwerking met de UA inderdaad. Die kadert in het project 'Natuur op voorschrift'. Dat gaat om een onderzoeksproject van de Leerstoel Zorg en Natuurlijke Leefomgeving, die de provincie Antwerpen financiert. Iedereen voelt wel aan dat een groene omgeving goed is op mentaal vlak. Groene ruimtes dragen dan ook met hun ecosysteemdiensten bij aan de veerkracht van de mens en maatschappij. Een groep die er extra baat zou kunnen bij hebben, zijn onze ouderen. Met het onderzoek willen we nagaan of willen ze nagaan, hoe en onder welke omstandigheden de

eerstelijnszorg met ‘Natuur op voorschrift’, het gebruik van dit potentieel zou kunnen bevorderen. We focussen hierbij op het stimuleren van beweging en sociale contact bij ouderen om zo bij te dragen aan een gezonde levensstijl. In de eerstelijnszorg en bij de groenbeheerders groeit de belangstelling voor de gezondheidsvoordelen van de natuur. Natuurinterventies kunnen op een aangename, kostenefficiënte manier, meerdere preventieve en therapeutische doelen realiseren. Zorgverleners kunnen in samenwerking met de groenbeheerders het gebruik van groene ruimtes door kwetsbare groepen stimuleren en de drempels ook voor het gebruik verlagen en gezondheidsbevorderende activiteiten gaan promoten.

Het onderzoek focust zich op twee eerstelijnszones, elk met een provinciaal domein. De eerstelijnszone Antwerpen-Oost met het Rivierenhof en de eerstelijnszone Mechelen-Katelijnne met het Vrijbroekpark. Belangrijke stakeholders naast de ouderen zijn hierbij de eerstelijnspraktijken rond deze parken, alsook de domeinbeheerders. Er is een eerste verkennende vergadering geweest tussen de UA en de medewerkers van de provinciale groendomeinen regio Antwerpen. De UA contacteert nu eerstelijnszone Oost om te kijken welke mogelijkheden dat zij zien in combinatie met het provinciaal domein Rivierenhof. Wat dan de mogelijke samenwerking met Andante betreft. Het Centrum Geestelijke Gezondheid biedt psychische zorg voor kinderen, jongeren en volwassenen. Vanuit het CGG wil men graag meer aan het werk gaan buiten de therapiekamer en een aanbod uitwerken voor onze cliënten in de natuur. Vermits zij een vestiging hebben grenzend aan het Rivierenhof, willen we kijken naar mogelijke samenwerkingsverbanden ook daar. Er werden al contacten gelegd per mail, maar de eigenlijke overleggen zullen nog opstarten in het voorjaar van 2024. Dus dat wil zeggen, dat de juiste doelstellingen dan ook nog verder moeten bepaald worden.

Dan komen we bij mevrouw Van Dienderen. Ja, ik start mevrouw Van Dienderen met eerst en vooral onze diensten toch wel te bedanken voor dit heel uitgebreide en gedetailleerde antwoord, dat ik per domein en per soort heb mogen ontvangen. Ik moet dan ook stellen, dat ik het grootste deel van uw vraagstelling wel als een schriftelijke vraag zou beschouwen. En dus graag een kort antwoord wil houden, dat vooral toegespitst is op het beleidsmatige. Ik stel voor, dat ik een veel uitgebreider en bij uitbreiding aan alle raadsleden, een uitgebreid schriftelijk antwoord bezorg op een deel van de vragen. U stelt de vraag, of dat onze provinciale domeinen over beheerplannen beschikken, welke wel en welke niet? En de timing. Ja, meer dan de helft van onze provinciale domeinen beschikken al over natuurbeheerplannen. Maar alle provinciale domeinen hebben wel natuurlijk een visie over het beheer van het domein. Zij het via collectieplannen, groenplannen voor recreatiegedeeltes, erfgoedplannen, managementplannen, PRUP's, en zo verder. Ik pik er maar één voorbeeld uit, dat is het Arboretum, ze hebben een collectieplan. Dat is een bewuste keuze, omdat het voor het specifieke domein, een adequaat beheer toelaat. Er werd wel een keuze gemaakt om te gaan voor de opmaak van natuurbeheerplannen waar wenselijk of verplicht, bijvoorbeeld in het geval van speciale beschermingszone binnen de Natura 2000.

Voordelen zijn duidelijk, we ontwikkelen of verankeren vooral onze langetermijnvisie. We moeten niet overal van elke actie aparte vergunningen gaan aanvragen. Ook voor recreatieve zones kunnen hier mogelijk gemaakt worden, in die dergelijke plannen. Bovendien zijn er ook nog eens vaak subsidies aan gekoppeld, om dit goede beheer mogelijk te maken. Dit zorgt voor een extra financiële impuls dan bij onze groendomeinen. Maar uiteraard vraagt de opmaak hiervoor de nodige tijd. En aangezien het jammer genoeg moeilijk is, om later wijzigingen aan te brengen, zeker voor onze recreatiedomeinen, daar zouden wel eens beperkingen kunnen aan vast hangen, vraag ik ook wel dat onze domeinen hier de nodige tijd voor mogen nemen. Dus details per domein laat ik aan jullie heel graag schriftelijk bezorgen, want dat is heel uitgebreid en dat zou ons te ver leiden denk ik in het antwoord.

Welke maatregelen worden er genomen in de strijd tegen invasieve soorten? Daar hangen de maatregelen af van de locatie en van de soort. Monitoring is in alle domeinen een zeer belangrijke maatregel. Goed opvolgen om te kijken of er exoten aanwezig zijn. De recreatiedomeinen worden intensief gebruikt voor dagrecreatie en eventueel verblijfsrecreatie. En daar is het groenbeheer dan vooral functioneel. Exoten zijn daar ook relatief makkelijk onder

controle te houden en worden over het algemeen verwijderd. Arboretum Kalmthout dan. Daar is voor bepaalde nog niet aanwezig, uitheemse ziekte of parasieten. Zijn we daar aangesloten bij het Sentinel netwerk, waarbij er op gezette tijdstippen aangeduide proefbomen worden gemonitord, op eventuele aanwezigheid van. Tot nu toe, werd er nog geen enkele van de dergelijke nieuwe exoten waargenomen. Ja, wat de soorten betreft. Ik vond het persoonlijk moeilijk kiezen tussen maatregelen tegen de stierkikker, Canadese gans, reuzenbalsemien, Japanse duizendknoop. Ook daar weer te ver in detail, maar afhankelijk van de locatie gaat het over een vorm van maaibeheer, uittrekken, begrazen met schapen, afhangen met kikkers of prikken van de eieren van de ganzen. Maar het kan ook betekenen dat er schermen worden aangebracht om invasieve soorten tegen te houden. Dus ook hier zullen jullie als raadsleden allemaal een heel gedetailleerde aanpak per domein in een schriftelijk antwoord mogen ontvangen.

Welke maatregelen zijn dan succesvol? Ja, we hebben er heel wat. In sommige gevallen betekent dat, dat we in onze domeinen de situatie onder controle houden. Maar ik haal er één voorbeeld uit, de Japanse duizendknoop. Dat is een eerder moeilijk te bestrijden soort. En voor de Watercrassula is er nog geen enkele efficiënte bestrijdingsmethode gekend. Moet wel zeggen, dat het in veel gevallen handmatig werk is, dus ook heel arbeidsintensief. Ja, zal terug een voorbeeld aanhalen, de grote waternavel, dat zou machinaal kunnen gebeuren. Maar dat is weer niet altijd en overal haalbaar of wenselijk in een nat natuurgebied. Dus de verschillende domeinen staan wel open voor samenwerking en voor te experimenteren met maatregelen, uiteraard binnen het geldende regelgevend kader. Er is wel al eens geëxperimenteerd rond bestrijding van de Japanse duizendknoop, daar werden verschillende methodes van maaien getest. Maar zoals onderzoek ook aantoont, is het gewoon niet evident om dat succesvol te doen. In het Rivierenhof werd de bestrijding van de Japanse duizendknoop door middel van een dikke, biologisch afbreekbare doek, als experiment toegepast. En dat was wel succesvol. Ja, wat de varkens betreft. Het heeft alvast gezorgd voor geanimeerde discussies net, tijdens de koffie. Van een zoektocht naar truffels tot een ardeens hammetje, denk ik, dat op een bord was beland. Maar momenteel gaan wij zelf nog niet aan de slag met varkens in de strijd tegen de Amerikaanse eik. Er is op dit moment sprake van een eerder beperkt aantal Amerikaanse eiken. Of Amerikaanse eiken die een functie hebben als solitaire parkboom, dus zonder een invasief karakter. De mogelijkheid om varkens in te zetten dient eerst nader onderzocht te worden door INBO, alvorens hiermee aan de slag te gaan. Maar dan zijn er nog wel heel wat praktische vragen te stellen. Welke invloed heeft deze maatregel op andere vegetatie? Hoe kunnen er delen van het domein afgerasterd worden? En ik probeerde mij vooral voor te stellen, hoe een namiddag aan het strand van de Lilse Bergen of het Zilvermeer er zal uitzien, met een hoop varkens in de buurt. Maar, dat terzijde.

VOORZITTER.- Dank je wel. Ik kijk eventjes rond. Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Ja, dank u wel, gedeputeerde voor het antwoord. Ik kijk ook uit naar het uitgebreide schriftelijke antwoord. Eén oproep, om toch werk te maken van die beheerplannen. Ik denk, dat ik dat vorig jaar ook gevraagd heb, onder andere voor het Rivierenhof. Ik dacht dat dat vorig jaar nog niet bestond. Dus ben benieuwd wat in uw schriftelijk antwoord daarover staat. Zo'n natuurbeheerplan, zeker voor zo'n groot park, heeft zeker en vast verdiensten. En dan, ja, beheerswerken tegen invasieve exoten. Handmatig werk, ook dat kan wel een kans zijn voor sociale economie bijvoorbeeld. Dus ja, vermoedelijk hebben jullie daar ook al ervaringen mee? En dan tot slot een derde, de varkens dan. Ja. Wel, ik ontwaar in uw antwoord dat je daar ook het INBO over wilt horen. Dat lijkt mij alvast een goed idee. En het afrasteren. Wel, dat was ik ook tijdens de koffie aan het vertellen. Een vriend van mij is eigenlijk een natuurbeheer landbouwer en die experimenteert met gezenderde geiten. Gezenderde geiten worden dan ingezet voor het beheer van stukken natuur. Die blijven dan gewoon op dat plekske, waar dat de zender zegt dat je mag blijven. Dus digitaal leg je een perimeter vast en daarbinnen grazen die geiten. Waardoor dat je dus, conclusie van het verhaal, geen afrastering nodig hebt. Ik bedoel maar, dat zijn nieuwe technieken, die je eigenlijk ook wel kunt toepassen. Dus ik denk dat daar wel muziek in zit. Maar natuurlijk, de clou van de zaak is wel, dat je eikels moet hebben, want die varkens willen graag eikels eten. Dus als die

Amerikaanse eik dan toch geen probleem is, dan is misschien varken niet het beste idee. Maar, dan kunnen we misschien overschakelen naar geiten. Ik ken dus iemand die dat met geiten doet. Ik kan u hun contacten bezorgen. Maar dit allemaal, alle gekheid op een stokje. Ik vond het een interessante insteek. Ook omdat ja, dat heeft ook zo wel wat educatiefs. Bovendien is het ook allemaal wel diervriendelijk om het op die manier te doen. En ja, ontlast het dus ook handmatig werk. Dus ik vond het wel iets leuk om verder te onderzoeken.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, specifiek Rivierenhof, hoor ik. Daar is al een PRUP, een managementplan, maar ook een beheerplan al voor de grasvelden. Dus dat is al een deel van het antwoord. Daar wordt in de provinciale groendomeinen regio Antwerpen, daar doen we al aan een beheer met schapen. Dus dat is al wel een zekere werking. Dus nog niet met varkens, wel met schapen. En wat de varkens betreft, probeer ik mij ook nu voor te stellen, dat het dan met een halsband is, dat je die moet laten rondlopen. Maar in ieder geval, we bekijken het wel. Maar voorlopig lijkt dus nog niet meteen aan de orde voor ons. Maar het wordt alleszins meegenomen.

VOORZITTER.- Dank je wel. Mevrouw Vrancken heeft het woord.

Mevrouw VRANCKEN.- Ja, ik heb nog een vraag aan mevrouw Van Dienderen. Die chips, werken daarmee met elektroshocks? Dat die op die plaats blijven. Want qua dierenwelzijn kan dat dan toch wel tellen?

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Dat is plezant hier. Ik wil die vriend van mij wel eens uitnodigen om dat te komen uitleggen over die geiten. Of in de commissie van weet ik veel wie. Dat klopt. En die moeten wel een opleiding hebben. Dus dat is toch niet van in het begin dat die dat kunnen die geiten. Dus dat is effectief met een zendertje waardoor dat ze een geluid horen en waardoor dat ze schrikken en dus binnen die perimeter blijven. Dus het is ook in het kader van dierenwelzijn, oké. Maar ja, nee, merci voor de interesse.

VOORZITTER.- Goed.

Nr. 4/1 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer. Meerjarenplan 2020–2025 en Kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

Titel IV en het artikelen 236 van het Provinciedecreet.

De beheersovereenkomst.

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Aanbieden en promoten van een laagdrempelige, duurzame en bovenlokale vrijetijdsbesteding".

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 65,3 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- De stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- Het programma "60 jaar Zilvermeer";
- Een nieuw kassasysteem;
- De vernieuwing van de webshop;
- De verbetering van wifi-hotspots;
- De exploitatie van het watersportcentrum in eigen beheer.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf wordt voorzien om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan:

- 2024: 4.459.484 EUR
- 2025: 4.548.340 EUR
- 2026: 4.573.812 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 23 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer (PRZ) worden goedgekeurd.

Artikel 2:

De provincieraad keurt goed dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer (PRZ) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 4.459.484 EUR ontvangt.

VOORZITTER.- Als we rond zijn met de diertuin, dan kunnen we verdergaan naar punt 4.1 van onze agenda. Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. De stemming kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming als volgt, 34 aanwezigen, 34 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 34 stemmen ja.

Nr. 4/2 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein De Schorre. Meerjarenplan 2020–2025 en Kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

Titel IV en het artikelen 236 van het Provinciedecreet.
De beheersovereenkomst.

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf formuleerde de volgende kernopdracht: "De Schorre heeft tot doel een provinciaal domein met regionale uitstraling te beheren dat voorziet in de behoefte aan betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod van recreatie, animatie, educatie, sport en evenementen. Dit alles overwegend in openlucht en in een groene omgeving."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 28,2 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- de stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- project Jade ism Zorgbedrijf Antwerpen;
- het in 2024 en 2025 slechts zes maanden openhouden van Velodroom en Musette.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan:

- 2024: 2.201.330 EUR
- 2025: 2.245.136 EUR
- 2026: 2.290.038 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 23 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein De Schorre (PRDS) worden goedgekeurd.

Artikel 2:

De provincieraad keurt goed dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein De Schorre (PRDS) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 2.201.330 EUR ontvangt.

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. De stemming van punt 4.2 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming als volgt, 35 aanwezigen, 30 ja en 5 onthouding.

Goedgekeurd met 30 stemmen ja, bij 5 onthoudingen.

Nr. 4/5 van de agenda

EVAP Arboretum Kalmthout vzw. Meerjarenplan 2020–2025 en Kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

De artikelen 238 tot 240 van het provinciedecreet
De samenwerkingsovereenkomst

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 22 november 2012 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw" goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2013 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht:
"Aanbieden en promoten van een laagdrempelig, duurzaam en bovenlokaal vrijetijdsaanbod."

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 23 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- Stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- Aankoop elektrisch wagentje;
- Aankoop kiosk.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan:

- 2024: 829.634 EUR
- 2025: 846.228 EUR
- 2026: 863.154 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAP vastgesteld op 24 oktober 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap Arboretum Kalmthout (AK).

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Arboretum Kalmthout (AK) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 829.634 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. Stemming van punt 4.5 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming als volgt, 35 aanwezig, 35 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 35 stemmen ja.

Nr. 4/6 van de agenda

EVAP Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker vzw. Meerjarenplan 2020–2025 en kredieten 2024. Goedkeuring. Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

De artikelen 238 tot 240 van het provinciedecreet
De samenwerkingsovereenkomst

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 22 november 2012 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2013 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht: "Aanbieden en promoten van een laagdrempelig, duurzaam en bovenlokaal vrijetijdsaanbod."

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 80,5 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- De stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan:

- 2024: 3.587.818 EUR
- 2025: 3.659.374 EUR
- 2026: 3.732.560 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAP vastgesteld op 21 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker vzw (PSRN).

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker vzw (PSRN) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 3.587.818 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. De stemming van punt 4.6 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde stemming. Stemming als volgt, 36 aanwezig en 36 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 36 stemmen ja.

Nr. 4/8 van de agenda

**EVAP De Lilse Bergen vzw. Meerjarenplan 2020–2025 en Kredieten 2024.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

2. Juridische context

De artikelen 238 tot 240 van het provinciedecreet
De samenwerkingsovereenkomst

3. Feitelijke context en verantwoording

Door uw raad werd in vergadering van 22 oktober 2020 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap De Lilse Bergen vzw goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2021 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht om als belangeloos doel de beleidsuitvoerende taken van het provinciaal recreatiebeleid op te nemen. Dit provinciaal recreatiebeleid richt zich op:

- Versterken van het betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod aan recreatieve, verblijfs- en sportieve accommodatie binnen de recreatiedomeinen van de

provincie Antwerpen met de bedoeling de belevings- en amusementswaarde van zowel de dag- als de verblijfsrecreanten op te drijven;

- Versterken van de provinciale identiteit van de eigen recreatie- en groendomeinen rekening houdende per locatie met het regionale profiel en de lokale fysieke potenties en mogelijke samenwerkingsverbanden.

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt jaarlijks de vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2024 is een budgettaire personeelsbehoefte van 26,52 VTE voorzien.

Tevens bevatten de kredieten 2024 tegenover de vorige opmaak de nodige middelen voor:

- Stijgende personeelskosten door de dotatie te verhogen;
- Aansluiting pensioenfonds OFP Prolocus;
- Vernieuwing van een grote zone in de speeltuin;
- Vervanging van enkele huuraccommodaties;
- Bouw van een fietservice- en onthaalpunt.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan:

- 2024: 752.242 EUR
- 2025: 766.090 EUR
- 2026: 780.214 EUR

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

SDG-subdoelstelling 16.6 Doeltreffende, verantwoordelijke en transparantie instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 9 november 2023.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAP vastgesteld op 16 november 2023.

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2024 van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Recreatiedomein De Lilse Bergen (PRLB).

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Recreatiedomein De Lilse Bergen (PRLB) voor de realisatie van de doelstellingen in 2024 een dotatie van 752.242 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. De stemming van punt 4/8 kan starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming is als volgt, 36 aanwezigen, 36 ja-stemmen.

Goedgekeurd met 36 stemmen ja.

Nr. 4/16 van de agenda

Tussenkoms van de heer Louis Schoofs over informatica.

VOORZITTER.- Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Schoofs.

De heer SCHOOFS.- Geachte collega's, gouverneur, voorzitter, griffier, ondervoorzitter. Een aantal van mijn vragen zijn beantwoord. Ook vrijdag, denk ik. De eerste vraag gaat een stukje rond informatica, rond die robuustheid. Algemeen kan je dan stellen, welke bedreiging kunnen wij de komende drie jaar verwachten? Welke kansen bieden zich aan? En waar staan we zelf sterk en zwak de komende jaren? Die vraag komt een stukje, omdat soms merk ik, dat we in zee gaan met dacht ik, de stad Brugge. Soms merk ik dat met Vlaanderen. Dan denk ik, waar zit die die robuustheid naar de toekomst toe? Ik had ook een vraag rond beveiliging, maar ik denk dat daar al uitgebreid op gereageerd is en informatie rond gegeven is. En twee, is een vraag, hoe verhouden de budgetten zich en vooral hoe evolueren die? Gaan die evolueren eerder naar licenties, naar onderhoud, investeringen, eigen personeel of externen? Want er wordt dikwijls gezegd, ja, de kost van externe consultants. Maar ja, de vraag is, we investeren heel veel in opleiding van onze eigen mensen. Dat is ook een kost, dat is misschien een zeer goede keuze. Maar evenzeer is er dan straks gezegd, ja, wij zorgen ervoor dat iedereen toegang blijft hebben tot de Microsoft-licenties. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is. En dan denk ik, dat is veel meer verdieping. Waar gaan die evoluties naartoe? En dan een derde vraag en dat is heel concreet. Welke kosten worden intern aan EVAP's, APB's doorgefactureerd? Gaat me niet om exact welke, maar welke lijn zit daarin en welke regels volgt men? Dat waren mijn vragen.

VOORZITTER.- Dank je wel, mijnheer Schoofs.

Nr. 4/17 van de agenda

Tussenkost van de heer Koen Anciaux betreffende cyberveiligheid.

VOORZITTER.- Mijnheer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Mijnheer de voorzitter, collega's. Ik had een vraagje over de cyberveiligheid. Natuurlijk heeft onze gedeputeerde daarstraks in haar inleiding er eigenlijk al heel veel over gezegd. We kunnen heel veel punten oplijsten. Ik had ze ook in mijn vraag opgelijst, maar u heeft het in grote mate al in uw inleiding weergegeven. Dus ik ga dat niet herhalen. We zijn volgens mij heel goed beschermd. De honderd procent garantie kan niemand geven. Wij hebben ook een heel goede dienst, ik zag Tom zitten daarmee. Anders had ik er ook aan gedacht, maar nu zeker moet ik het zeggen, hij is nu aan het kijken. Alleszins, u heeft ook gezegd dat we regelmatig samenwerken met andere organisaties. Vorige week vrijdag is hier ook nog in de case verteld, over de aanval die de stad Antwerpen, de grootste gemeente van onze provincie, die zij gekregen hadden. Kunnen wij daaruit leren? Zijn er regelmatig contacten met de stad Antwerpen? En zijn wij op een of andere manier verzekerd? Dan heb ik eigenlijk misschien nog een bijkomend vraagje. Sorry, dat ik het niet meegegeven had, maar het debat heeft mij tot die essentie gebracht. Kun je ook varkens inschakelen? Dank u.

VOORZITTER.- Dank je wel. Gedeputeerde Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Dat is echt moeilijk om zo te starten eigenlijk eerlijk gezegd. Ja, dank u wel, mijnheer Schoofs. Op zich heel wat vragen. Ik had gisteren al beloofd, ik zou zeggen, heel interessante vragen. Het is deze keer een beetje moeilijk om het antwoord kort te houden. Belangrijkste, IT-bedreigingen. Ja, ten eerste onze eigen infrastructuur. Alles wordt digitaal, daaruit volgt een grotere afhankelijkheid van al onze IT-systemen. De slecht werkende hardware en software, waardoor die IT-systemen falen, is eigenlijk onze allergrootste bedreiging. We kunnen dit voorkomen door een continu en goed beheer van onze IT-infrastructuur. Dan cybercriminaliteit, een tweede bedreiging. Zoals ransomware, waarbij een hacker onze IT-systemen overneemt en die pas na betaling terug zou vrijgeven. Dat zit natuurlijk de laatste tijd in de lift. Dat blijft een topprioriteit om dan ook die aanvallers gaan af te weren. Een permanente beveiliging van al onze onderdelen is belangrijk. Maar als er maar één zwakke schakel in die keten zit, dan loopt je al het gevaar om slachtoffer te worden. En ja, een andere bedreiging is gewoon een stroompanne, want een simpele stroompanne zou heel het systeem kunnen platleggen. Back ups zijn dus noodzakelijk. Op zijn minst een systeem van batterijen of zoals in ons geval, met een nood dieselaggregaat voor het centrale datacenter. Hier kunnen we dus tijdens een stroompanne wel onze meest cruciale IT-infrastructuur verder laten werken. Is dat langdurig, dan kunnen we overschakelen naar een extern datacenter.

Onze kansen. Ja, met een digitale dienstverlening afgestemd op specifieke doelgroepen, bieden we gewoon IT-oplossingen aan, die een antwoord bieden op vraag van burgers en organisaties tot snelle en digitale oplossingen. Zeg maar, een dienstverlening op maat. We boeken efficiëntiewinsten door optimalisering en digitalisering. Daarbij investeren we gewoon volop in digitalisering en dat rendeert. Ja, AI, het is al een paar keer aan bod gekomen vandaag, maar het zou ook onze medewerkers in de toekomst kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van hun taken. Maar zoals al gezegd, met de nodige omzichtigheid.

Data gedreven ondersteuning van lokale besturen. Vandaag bieden wij alleen een ondersteuning aan voor de diensten binnen ons provinciebestuur. We krijgen van lokale besturen als wel eens de vraag, of we verder kunnen gaan wat ICT-ondersteuning betreft en dan louter informatieverstrekking of kennisuitwisseling. Maar er zijn nu gesprekken aan de gang tussen de Vlaamse overheid en de provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. En daar dient zich mogelijk in de toekomst, ook een opportuniteit aan of dat voor ons ook zelf meer kan zijn in de toekomst. We hebben heel wat sterke punten. Dat blijkt ook uit het jaarlijkse assessment, dat we een hoge maturiteit hebben qua ICT-aanpak. Interne kennis en vertrouwensband met al onze diensten, ook als partner van onze verzelfstandige entiteiten. We hebben uitgebreide opleidings-

en ontwikkelingsmogelijkheden. Dat kan ik natuurlijk bevestigen vanuit het DMCO, dat we de technisch-inhoudelijke opleidingsmogelijkheden aanbieden, zodat we verdere specialisering van onze ICT-collega's mogelijk maken. We bieden ook een specifieke ondersteuning aan bij ICT-oplossingen in een technische omgeving, zoals bijvoorbeeld een drenkelingsysteem bij De Nekker, een gebouwenbeheerssysteem of een melkrobot bij de Hooibeekhoeve. En we doen aan open communicatie over nieuwigheden, die we gaan invoeren, veranderingen. Dit zorgt dan voor draagvlak, ook bij onze medewerkers.

Ja, zwakke punten. Een aantal van die zaken zie je dadelijk ook al terug als zwak punt terugkomen, maar we zijn vooral ook afhankelijk soms van externe expertise. Mevrouw Talhaoui wenste in haar openingsspeech al naar ons happy hunting. Want vooral een aantal specifieke profielen, zoals een ervaren solution architect, die zijn moeilijk te vinden. We lopen daar ook qua loonvoorwaarden als overheid achter op wat normaal beschouwd wordt, in de ICT-jobmarkt. Dus we zijn wel genoodzaakt om dit aan te vullen met externe expertise. Gelukkig kennen we ook een succesvolle instroom ondertussen via stagiaires, schoolverlaters, maar ook heroriënteerders. En dan vanuit die sterke punten, onze opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden biedt dat kansen naar doorstroming binnen onze dienst zelf. Ja, versnippering van verantwoordelijkheden. Ik haalde het net al aan als een van onze sterke punten. We hebben een goed contact en een goede doorstroming van kennis en ervaring naar onze EVAP's en APB's. Maar net ook daar zit een gevaar in want door die versnippering is er ondanks die goede vertrouwensband, toch ja, een mogelijke versnippering. En dat wegwerken zal altijd voordelen opleveren. Ja, digitale mindset. Skills bij al onze medewerkers aanscherpen, u verwees er ook al naar. Door te zorgen dat we geen drempels creëren of geen verschillen tussen al onze medewerkers. We proberen op die manier toch wel dus daarvoor te zorgen. En via het risicomangement van het managementteam en de jaarlijkse actieplannen worden al deze verschillende elementen jaarlijks aangepakt.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

Uw vraag over budgetten dan. Ja, die werd uiteraard al uitgebreid toegelicht in de raadscommissie. Ik kom daar nog kort even op terug. In eerste instantie maken we het volgend onderscheid tussen daar basisgroei en transformatiebudgetten. Die basisuitgaven dat zijn alle uitgaven die nodig zijn voor de dagelijkse werking. Maar wat we houden, is in deze legislatuur opgelopen tot 9,2 miljoen euro van 2018 naar 10,6 miljoen in 2022. We hebben groeiuitgaven, dat zijn de uitgaven die nodig zijn om de bestaande ICT-systemen op grotere schaal uit te rollen. Die bleven redelijk stabiel rond en bij de 1,5 miljoen euro. Maar ook even bijkomende basis, die creëren dan op hun beurt bijkomende basisuitgaven het volgende jaar. En dan de transformatie uitgaven. Dat zijn die uitgaven om nieuwe innovatieve systemen en toepassingen op te zetten. Die zijn wel fel teruggelopen van 1,8 naar 128.000 in 2022. Dus in deze visualisatie dat je zag, zaten in elke categorie telkens ook investeringen, personeelskosten en werkingskosten vervat. U weet, dat het werkingsbudget niet werd geïndexeerd, dus we hebben ons vooral toegespitst om al wat we draaiende hebben ook goed te onderhouden en draaiende te houden. Maar we hebben er wel tegelijkertijd voor gezorgd dat bestaande toepassingen en oplossingen zo breed mogelijk gebruikt en uitgerold worden binnen de organisatie. Wat staat voor de jaren 2018 tot 2022? De uitgaven licenties stegen van ongeveer 1,2 miljoen euro tot 1,4 miljoen. Uitgaven onderhoud van 3,9 stegen naar 4,5 miljoen in 2022. En de uitgaven voor investeringen zijn eerder beperkt bij ICT, ten opzichte van de interne waarderingregels. Gros van de investeringen werd gerealiseerd bij de inhuizing in het nieuwe provinciehuis. In 2023 en 2024 zullen we opnieuw meer investeringsuitgaven zien ten gevolge van de vernieuwing van een aantal grote componenten binnen het centrale datacenter.

Ja, personeelskosten. Die stegen van 4,3 naar 4,7 miljoen door een uitbreiding van het personeelskader en loonindexering ook daar. En die zullen nog doorstijgen tot 5,8 miljoen door de vele loonindexeringen die we nog verwachten. Ja, welke kosten worden er doorgerekend aan APB's, EVAP's en vzw's? We rekenen back office kosten aan. Ik denk dat we dat ook hadden toegelicht in de commissie. Dat is een jaarlijks uniforme facturatie. Dat zijn kosten drivers, die worden begin van de legislatuur of begin van elk jaar vastgelegd. Dat is een vastgelegde kostprijs

voor onder andere toestellen, desktop, laptops, tablets, telefoons, prikklok. En het aantal in gebruik zijnde toestellen bij elk van de verzelfstandigde entiteiten zal dan met een eenheidsprijs resulteren in een totaalfactuur. Dat bedraagt echter maar een fractie van de totale ICT-scope. ICT-kost is meer een bewustmaking van. En een aantal andere zaken, zoals beheers- en licentiekosten, dat dragen we gewoon organisatiebreed. Dat wil dus ook zeggen, ook voor de verzelfstandigde entiteiten. Dus er zijn heel wat zaken zoals netwerk, serverinfrastructuur, beveiliging ervan, dat we ook gewoon meenemen voor hun. Dus het gaat puur over een kleine fractie daarvan.

Dan mijnheer Anciaux. Ja, dank u wel. Ik kan dat beamen dat u zegt een heel goede dienst. Kan dat alleen maar bevestigen. En niet alleen omdat mijnheer Scheefhals hier aanwezig is. We gaan natuurlijk vandaag niet op alles in detail in. Dat zou niet verstandig zijn, denk ik. In een openbare zitting ook.

Departement ICT werkt structureel wel samen met onder andere, NTT Data, Xylos en Talented Business, voor dagdagelijkse uitbating van de ICT-infrastructuur. We vullen dat aan met beveiligingsprofessionals die onze ICT-oplossingen en infrastructuur regelmatig controleren. We houden ook een tweejaarlijks assessment en daar toetsen we dan aan de internationale ISO 27001 standaard. De aanbeveling van assessoren worden verwerkt in een jaarlijks informatieveiligheidsplan en concrete acties worden via dat actieplan, opgevolgd door het auditcomité. We laten van buitenaf controles uitvoeren door ethical hackers. Dat noemen ze dan de zogenaamde penetration tests. Die leveren waardevolle informatie op, over wat zichtbaar is van onze ICT-oplossingen op het internet. En we leren ons zo beter wapenen tegen de aanvallen van buitenaf. Ja, cyberaanvallen. U zei het ook al, dat wordt stevast aangegrepen, om dan met hun in overleg te gaan en informatie uit te wisselen. Denk aan Stad Antwerpen, AP Hogeschool. We hebben hun trouwens toen ook wel ondersteund waar het bepaalde toepassingen betrof. Werd meermaals informatie uitgewisseld over hoe die aanvallen konden plaatsvinden en welke technieken daarbij gebruikt werden. Dan konden we dat ook weer checken op onze systemen. Ja, alle informatie die de Vlaamse overheid en het Centrum voor Cyberveiligheid aanbieden, wordt gebruikt binnen de aanpak van ons departement. Onder andere die honderdvijftig aanbevelingen zijn een leidraad en de uitwerking van de eigen werking.

Eerder dit jaar organiseerde het departement nog een sessie voor haar medewerkers met het incident responseteam van Checkpoint. Beveiligingsexperten die dag in dag uit niks anders doen dan bedrijven en overheidsinstanties bijstaan, in het stoppen van cyberaanvallen. Die wisselen dus ervaringen uit en die ons in staat stellen, om pro actief op zoek te gaan naar sporen van cyberaanvallen. Ja, het is duidelijk dat die cybercriminelen vandaag een eigen businessmodel hebben uitgewerkt. Die speuren gewoon constant naar elk bedrijf of organisatie om daar binnen te geraken en dan tegen betaling van marktтарieven ja, aan die dergelijke cybercriminelen. Dus een businessmodel zegt ook dat die willen verdienen aan hun aanvallen. Ik denk dat we weten ondertussen uit die verschillende informatie uitwisselingen, dat losgeld betalen gewoon vaak niet het gehoopte resultaat oplevert. Recupereren is mogelijk niet van alle data en het duurt vele malen langer dan het versleutelen van je data zelf. Het zou cybercriminelen ook gewoon aanmoedigen om het opnieuw te gaan doen. Dus we blijven gewoon kiezen voor investeren tegen cyberveiligheid en om ervoor te zorgen dat we de impact van een mogelijke aanval zoveel mogelijk beperken. Ja, verzekering zou in deze mogelijk een vals gevoel van veiligheid kunnen creëren. In de raadscommissie ook van 14 februari van dit jaar stond ons Departement ICT al uitgebreid stil bij die aanpak ervan. Aanval, we hebben het al gezegd, kan niet uitgesloten worden. Maar we kunnen wel proberen te werken aan de inperking van de mogelijke impact. Dat is de strategie, die wij hanteren daarvoor.

VOORZITTER.- Dank je wel. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ja, ik denk, dat dat een goede zaak is, dat de provincies samenzitten, ook met Vlaanderen. Ik denk dat de provincies bij uitstek ook het goede niveau zijn om te capteren wat die lokale besturen net wensen. Want ik denk, dat is het moeilijke van informatica, het zit niet in de frontlinie. In een park kun je wandelen. Maar je hebt dit wel nodig in de toekomst,

meer en meer. En dan denk ik, dat je de krachten bundelen op een manier die alle eindgebruikers en zeker ook die lokale besturen, dat men dat goed kan analyseren waar dat de juiste behoefte zit. Dan denk ik dat het de enige manier is om budgetten onder controle te houden en investeringen te doen.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, dat klopt. Nu voorlopig, dat de Vlaamse overheid en de provinciebesturen, die zo'n ondersteuningsaanbod al hebben naar de lokale besturen, dat is inderdaad Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen. Dat loopt binnen het Vlaams programma Lokaal Digitaal. Dat klopt, dat we die vraag ook regelmatig als we op werkbezoeken gaan krijgen. Net omdat ook die lokale besturen denk ik worstelen met die zoektocht naar personeel. Dus dat dan die vraag daarvan doorstroomt. Voorlopig is dat vooral raamcontracten die ze aanbieden. Maar dat zou dus in de toekomst mogelijk wel verder kunnen gaan. Daar liggen denk ik nog wel opportuniteiten maar dat zal de toekomst uitwijzen.

VOORZITTER.- Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Gewoon één aanvulling. Ik denk, dat een bedreiging is, dat en ik zal nu overdrijven, dat een lokaal bestuur niet meer qua menskracht de competenties kan werven. Daar ben ik bijna zeker van. Ik heb het over gemiddelde lokale besturen. Ik denk dat daar een grote bedreiging zit.

VOORZITTER.- Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Ja, dank u, voorzitter. Ik zou van deze gelegenheid gebruik willen maken om bedenking geven aan de deputatie en ook aan Tom, in de mate dat dat nodig is. Over artificiële intelligentie waar ik vanuit mijn maritieme activiteiten toch zeer veel mee geconfronteerd word. En maritieme bedrijven sowieso worden daar veel mee geconfronteerd. Sinds vandaag weten we dat artificiële intelligentie meer is dan ChatGPT. Je kunt er ook de Jean-Luc Dehaenes mee uit de doden doen opstaan. Hebben we vandaag gezien. Maar afgezien daarvan, is een artificiële intelligentie vooral in combinatie met deep learning, de toekomst. Onder andere wat betreft veiligheid. Veiligheid van werken, maar ook wat betreft beveiliging. Beveiliging van bedrijven, beveiliging van sites, beveiliging van havens. Denk maar aan de drugsproblematiek. En dat ook in de toekomst, ben ik van overtuigd, hoor ik, beveiliging tegenover hacking zal artificiële intelligentie en deep learning toch ook wel een positieve rol kunnen spelen. Dat allemaal gebruikmakend of de mogelijkheid hebbende om zo goed mogelijk behoud van privacy. Nu, artificiële intelligentie en deep learning zal ook meer en meer gebruikt worden en een positief middel zijn voor adequate managementinfo te verzamelen en managementhulp te krijgen. En toevallig en ik geef het voor wat het waard is, toevallig hebben we in Vlaanderen een van de topbedrijven in de wereld actief in artificiële intelligentie, met name Robovision. Ik heb geen aandelen in dat bedrijf en ik werk er ook niet voor. Maar de eigenaar van Robovision, Jonathan Berte, een veertiger, is in 2019 door de Vlaamse regering onder andere, Ingenieur van het Jaar benoemd geweest. Heeft ook top internationale awards, zoals men dat tegenwoordig noemt, gekregen. Onlangs, eind september, begin oktober is er een halfuur interview met hem geweest op Kanaal Z. Echt de moeite waard om dat eens terug te zoeken. En eventueel met die man eens een gesprek te hebben. Robovision, een top Vlaams bedrijf op gebied van artificiële intelligentie en deep learning. Dank u.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON, gedeputeerde.- Ja, ik kijk even achter mij. Maar ik denk inderdaad, telkens dat we vragen binnenkrijgen of dergelijke meldingen, dan gaat de heer Scheefhals ook telkens in gesprek met die bedrijven, om te kijken wat dat we voor elkaar kunnen betekenen. Dus dat lijkt me in dit geval, een heel interessante suggestie ook om mee te nemen. Dank u.

VOORZITTER.- Ik kijk eventjes rond in de zaal. Ik zie geen vragen meer.

0. Provinciale overheid

Nr. 0/1 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december). Vaststelling kredieten 2024. Advies van het Rekenhof. Kennisname.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

Volgens artikel 43 van het Provinciedecreet is het vaststellen van de beleidsrapporten een bevoegdheid van de provincieraad.

2. Juridische context

Artikel 66 van de Provinciewet stelt dat de deputatie het bijhorende advies van het Rekenhof aan de provincieraad ter kennisname dient voor te leggen.

3. Feitelijke context en verantwoording

De Nederlandse Kamer van het Rekenhof formuleerde in zitting van 28 november 2023 haar advies over het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) en de vaststelling kredieten 2024 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen.

De deputatie nam kennis van dit advies van het Rekenhof in zitting van 30 november 2023.

SDG 16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in de zitting van 30 november 2023.

BESLUIT:

Enig artikel:

De provincieraad neemt kennis van het advies van het Rekenhof over het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) en de vaststelling kredieten 2024 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen.

Bijlagen: het advies van het Rekenhof over het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) en de vaststelling kredieten 2024 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen.

VOORZITTER.- Dan kunnen we overgaan naar punt 0.1 van de agenda. Dit is een kennisname.

Kennis wordt genomen.

Nr. 3/2 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december). Beleidsrapporten en motivering van de wijzigingen bij de aanpassing van de kredieten. Aanpassing van de dotaties van de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur. Vaststelling van de kredieten 2024. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

1. Bevoegdheid

Volgens artikel 43 van het Provinciedecreet is het vaststellen van de beleidsrapporten een bevoegdheid van de provincieraad.

2. Juridische context

Artikel 149 van het provinciedecreet bepaalt de aanpassingen van het meerjarenplan en de vaststelling van de kredieten.

Artikel 43, punt 28° van het provinciedecreet bepaalt de bevoegdheid van de provincieraad tot het toekennen van nominatieve subsidies.

Artikelen 14, 15 en 16 van het besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2018 over de beleids- en beheercyclus van de lokale en provinciale besturen, bepalen de aanpassingen van het meerjarenplan en het financieel evenwicht.

3. Feitelijke context en verantwoording

Naar aanleiding van de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) worden de vermeerderingen en verminderingen van kredieten gebundeld van het type 'Aanpassing meerjarenplan (AMJP)' in Mercurius-Beleidsbepaling.

Tegelijk stelt de provincieraad de kredieten 2024 vast.

Volgende rapporten worden bijgevoegd ter goedkeuring:

01 Strategische nota
02 Financiële nota:
M1 Financieel Doelstellingenplan
M2 Staat van het financieel evenwicht (geconsolideerd)
M3 Overzicht van de kredieten
03 Toelichting:
T1 Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard

T2 Ontvangsten en uitgaven naar economische aard
T3 Investeringsproject
T4 Evolutie van de financiële schulden
Overzicht van de financiële risico's
Grondslagen en assumpties bij de opmaak
Plaats van de documentatie
Motivering van de wijzigingen

De aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) leidt tot volgend financieel evenwicht:

BESCHIKBAAR BUDGETTAIR RESULTAAT			
Jaar	2024	2025	2026
Vorig krediet	13.724.736	11.778.427	0
Aanpassing	-20.772	8.733.074	13.014.776
Huidig krediet	13.703.964	20.511.501	13.014.776

AUTOFINANCIERINGSMARGE			
Jaar	2024	2025	2026
Vorig krediet	6.238.246	8.811.783	0
Aanpassing	-377.196	-723.843	6.580.964
Huidig krediet	5.861.050	8.087.940	6.580.964

Het evenwicht in het meerjarenplan blijft bewaard in alle jaren. De autofinancieringsmarge blijft positief in 2025.

De wijzigingen in de dotaties van de autonome provinciebedrijven (APB's) en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur (EVAP's) worden weergegeven in de volgende tabel.

	2024	2025	2026
AK - EVAP Arboretum Kalmthout	44.760	45.656	863.154
CVST - APB Campus Vesta	382.292	236.936	1.533.944
GKC - APB Gouverneur Kinsbergen Centrum	29.248	520.266	740.530
HC - APB Havencentrum	25.160	25.664	1.258.606
HH - APB Hooibeekhoeve	70.028	71.430	1.020.536
KMPC - APB Kamp C	75.916	77.434	1.619.522
PDA - APB Provinciaal Documentatiecentrum Atlas	22.308	-767.676	0
PIH - APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne	472.288	328.732	7.011.458
POA - APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen	286.650	292.382	9.170.090
PRDS - APB Provinciaal Recreatiedomein De Schorre	80.562	82.172	2.290.038

PRLB - EVAP Provinciaal Recreatiedomein De Lilse Bergen	124.746	126.042	780.214
PRZ - APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer	341.988	348.826	4.573.812
PSES - APB Provinciaal Secretariaat voor Europese Structuurfondsen	57.724	58.880	1.388.802
PSRN - EVAP Provinciaal Sport- en Recreatiedomein De Nekker	181.358	184.984	3.732.560
PV - EVAP Proefbedrijf Pluimveehouderij	57.786	58.942	1.717.358
PVM - APB Provinciaal Vormingscentrum Malle	103.570	105.640	2.735.956
SKL - EVAP Stichting Kempens Landschap	204.490	205.402	2.716.650
TPA - APB Toerisme Provincie Antwerpen	46.168	47.092	1.870.196
WAR - APB De Warande	122.346	124.792	0

Het evenwicht van het meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023) blijft bewaard na deze wijzigingen. De APB's leggen de gedetailleerde informatie van de dotatiewijziging in een apart verslag in dezelfde provincieraad voor.

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG)

SDG 16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

SDG-subdoelstelling 16.6. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 3 november 2023.

5. Financiële aspecten

De deputatie stelt voor aan de provincieraad om de voorgebrachte vermeerderingen en verminderingen goed te keuren.

Tegelijk stelt de provincieraad de kredieten 2024 vast.

BESLUIT:

Artikel 1:

De provincieraad stelt de aanpassing aan het meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december) en de kredieten 2024 vast.

Artikel 2:

De provincieraad keurt de wijzigingen van de dotaties van de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur bij de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 - maand december) goed.

Artikel 3:

De dotaties en nominatieve subsidies voor 2024 uit de lijst van de toegestane werkings- en investeringssubsidies worden goedgekeurd.

Bijlagen:

Beleidsrapporten en motivering van de wijzigingen, aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2023 – maand december)

VOORZITTER.- Vragen we de goedkeuring. Geen vragen. De stemming van punt 3/2 starten. Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming. Stemming als volgt, 36 aanwezigen, 20 ja, 8 neen en 8 onthouding.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 8 stemmen nee en 8 onthoudingen.

Nr. 0/2 van de agenda

Afronding budgetbespreking door gedeputeerde Luk Lemmens.

VOORZITTER.- Dan geef ik graag het woord aan gedeputeerde Lemmens voor de afronding van deze budgetbespreking. Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Mijnheer de voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, griffier, mijnheer de financieel beheerder, collega's. Dank je wel, voor het vertrouwen. Ik ga nog een paar zaken zeggen.

Ik heb snel een aantal dingen door de ChatGPT gegooid. Dan kunnen we toch mooi afsluiten. Hier sta ik weer, ik kan niet anders. Voilà, dat was al een goede, dat stond er al direct in. Dus ze hebben u gevolgd. Zijn een paar mooie momentjes geweest natuurlijk met de *lucostrades*, die dan natuurlijk onmiddellijk en dat begrijp ik ook, door mevrouw Verhaert de fietSOStrades werd genoemd. Maar ze mag dat doen want ze heeft er ook een start mee gemaakt. Ere wie ere toekomt. Feit werd natuurlijk dat werd heel mooi toen ja, het Lukje en Leentje museum van mijnheer Anciaux aan de beurt kwam. Maar het werd nog beter, want natuurlijk Suske en Wiske heeft altijd mooie titels. En toen mevrouw Van Dienderen er een beestenboel van maakte, dan kan ik alleen maar zeggen, wat een prachtige titel toch wel, de gezenderde geit. Dat lijkt me al een mooie titel voor het Suske en Wiske verhaal. Ik heb het al doorgegeven aan de Standaard Uitgeverij. Ze zijn snel natuurlijk, echt fantastisch gedaan. Natuurlijk. Collega Helsen, ik ga toch maar iets zeggen. U bent inderdaad, de Rambo van de deputatie, als het erop aankomt van uw bondige antwoorden. Dus we gaan u sturen naar de zomerschool. Zodanig, dat u dat inderdaad wat beter kan gaan in de hand houden.

En ja we hebben natuurlijk onze collega Jan De Haes, die af en toe eventjes mis was met ontgroenen en verharden. We hebben dat fotootje laten zien, je hebt verharden en groen hè? Maar in elk geval, collega, u had het goed te pakken vandaag. De droogte had u in elk geval goed te pakken. Wel raar voor een horecaman, maar in alle geval, u bent er toch door geraakt. Ja, onze collega Colson natuurlijk, heeft altijd de fijnste bevoegdheden. Dat heb ik ook nog eens gehoord. Maar, wat heb ik gezien? Vorig jaar, op alle vlakken, iedereen ja. Dit jaar niet meer gelukt hè, collega? Dus hoe langer dat je hier zit, hoe meer tegenstemmen dat je krijgt of onthoudingen dus. Maar in alle geval, ja, wat we ook hebben meegemaakt vandaag, dat is weerman Diederik. Wat staat ons nog allemaal te wachten? Somber weer denk ik, somber weer. Maar in elk geval, je bent van Hove, dus je hebt daar ook de sterrenkijk. De Sterrenwacht, dus dat is in alle geval al mooi meegenomen. Nu, wat er op een zeker moment raar was, dat was het debat tussen de oppositie. Waar dat dan over de fietsveiligheid en waar ik dan heb moeten vaststellen van ja, we moeten het hoffelijk houden. Maar de misverstanden waren ongelooflijk. Dacht van, tiens, dat is nu de meerderheid, daar moet je tegen zijn. Maar als natuurlijk de oppositie tegen elkaar begint, ja, dat zijn fijne momenten voor een meerderheid natuurlijk.

In elk geval de varkens die we gaan inzetten voor de cyberveiligheid, mijnheer Anciaux. Denk dat dat nog niet voor morgen is. Dus ik geef mevrouw van Dienderen meer kans met haar varkens. Ook natuurlijk toch benieuwd hoe dat dat zal aflopen. Want als we dan varkens doen, mevrouw van Dienderen, moeten we dan toch niet gaan kijken? En een passende beoordeling zal daar natuurlijk het gevolg zijn, want anders kunnen we die varkens daar in de natuur niet laten lopen. Dus daar moeten we aandacht voor hebben.

En ja, Drempelvrije Toerisme was ook wel een mooi applaus, ook vanuit de oppositie. Maar mijnheer Sohier merkte toch op, dat ondanks het rimpelvrij toerisme, de vouchers toch een hindernis betekenden. Maar in elk geval, ik denk collega's, dat we inderdaad het varkentje hebben gewassen. Dat wie er vandaag eens temeer een mooie begroting hebben neergezet en dat we nog een laatste jaar hard gaan werken. Ik denk dat dat enorm belangrijk is nog. Ik denk dat we de middelen hebben gekregen.

En ik denk dat wij uitgaan van een positivisme met deze bestuursploeg. Ik heb dat ook in mijn aanvangsrede gezegd. Dit bestuur heeft de afgelopen vijf jaar duidelijk gekozen. We zetten in op de essentie van onze nieuwe bevoegdheden. En zoeken ook naar oplossingen. En we zijn ook een weerbare en wendbare provincie. Maar dat hebben we te danken aan ons managementteam en alle mensen die hier werken. Dat die inderdaad ook mee wendbaar zijn en mee aan oplossingen denken. We hebben keuzes gemaakt, die uiteindelijk geen beperkingen bleken, maar net kansen voor de toekomst zijn. Dat is waar wij voor staan met deze meerderheid.

Ik wil nog eens griffier, financieel beheerder en alle mensen bedanken, voor de enorme inzet en de fijne samenwerking, die wij kunnen hebben met dit personeel hier bij de provincie. Wij zijn en blijven positief en ik zal nog eindigen met een citaat van Luther. En dat zegt alles, denk ik hè. Luther zei, als ik wist dat morgen de wereld zou vergaan, zou ik vandaag nog een appelboompje planten. Dat doet deze meerderheid. Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank je wel, gedeputeerde Lemmens, voor deze mooie woorden bij de afsluiting van de budgetbespreking. Dan nodig ik jullie graag uit nog op een drankje hier achteraan. En ik zie, als er drank is, is iedereen aanwezig, dus we maken er iets fijn van. Dank je wel.

De vergadering wordt gesloten om 16.55 uur.